

אוצרות התורה

הרב מרדכי יפת יהודה שורעבי

ז' בטבת תשפ"ו | שבת קודש | גליון 181

פרשת ויגש

מן העלי' דכס' בעיר'ו שמואל'י שליט"א

וַיֵּרָא אֶת הָעֲגֻלֹת אֲשֶׁר שָׁלַח
יוֹסֵף לְשִׂאת אֹתוֹ וַתַּחֲי רֹחַ
יַעֲקֹב אֲבִיהֶם.

משולחן המלך
עמוד 3

זוהר על הפרשה
עמוד 8

שרפי קודש
עמוד 10

ההלכה היומית
עמוד 12

שאלות מבית הדין
עמוד 12

מדור הילדים
עמוד 14

דרכי הרשב"י
עמוד 15

זמני השבת הזמנים ע"פ לוח אור החיים

הדלקת נרות	שקיעה	ציצית	ר"ת
דו"שלים	16:07	16:47	17:50
היפה	16:24	16:44	17:46
מאד שבע	16:28	16:48	17:51
הל אביב	16:24	16:44	17:46

במנהג ירושלים הדלקת נרות 40 דקות לפני השקיעה

הילולא דצדיקא

יום ראשון - ח' טבת

ח. רבי מעתק עתוגי כהן, מח"ס יקר הערך, תרצ"ג | רבי משה דוויק הכהן, מגדולי רבני אר"ץ, התק"פ

יום שני - ט' טבת

ט. רבי יחזקאל עזרא אליה מבבל | רבי ישועה בסיס, מח"ס אבני צדק, תר"כ | רבי חזקיה הכהן רבין, הרב הראשי בבוכר, תש"ה | רבי אברהם חיים שור, מח"ס תורת חיים, שצ"ב | עזרא הסופר, ג' תמ"ב (ו"א שנפטר י' טבת) | נחמיה בן חכליה, ג' תמ"ב | ר' אדמון שעיו, מתלמידי רבנו מרדכי שרעבי, תשנ"ח

יום שלישי - י' טבת

י. הנביא מלאכי, הנביא האחרון | הנביא זכריה בן ברכיה בן עזרי, ג' תמ"א | רבי אליהו אמסלם, חמיו של הבבא סאלי | רבי משה בן רבי ברוך טולידאנו | רבי שבתאי יגל, ראש ישיבת סלונים רמת גן, תשי"ח | רבי מסעוד בן מסעוד אשרף, אב"ד תימן | רבי יצחק קארבילי, מח"ס ספר הזכויות וחיי יצחק | רבי נתן מברסלב, תר"ה | רבי אברהם אבא לייפר, האדמו"ר מפייטסבורג, תש"נ

יום רביעי - י"א טבת

יא. רבי משה ברגמן, מח"ס עתיר פומבי, תשל"ז | רבי יהושע שרבאני, מוקני המקובלים בירושלים, תשל"ג | רבי שלמה בן רבי עקיבא איגר, מחבר גליון מהרש"א, תר"ב | רבי יעקב יוסף שלמה הלפרין, האדמו"ר מוואסלוי | רבי יהושע הורוביץ מדזיקוב, תרע"ג

יום חמישי - י"ב טבת

יב. רבי אברהם חיון, מח"ס תורת השלמים | רבי אברהם בעלול, מחכמי ירושלים | רבי משה מרגליות, מח"ס פני משה על הירושלמי | רבי חיים חביב דוד סתהון, מח"ס תוקפן של נס | רבי חיים מעלי טויל הכהן, מח"ס מצא חיים | רבי משה הלוי מפשוורסק, מח"ס אור פני משה | רבי שמעון ברוך אוחיון, רבה של יפו, תשנ"א | רבי מאיר הכהן קפלן, מח"ס דברי מאיר, תשנ"ד | רבי מרדכי חיים מסלונים, תש"ד | רבי אברהם גולדמן, האדמו"ר מווייל, תש"ע

יום שישי - י"ג טבת

יג. רבי משה טולידאנו, מח"ס מלאכת הקודש | רבי עזרא דגור, חכם באשי בבבל | רבי יצחק הוברמן מרעננה, מח"ס ברכה משולשת, תשל"ז | רבי משה, האדמו"ר מלעלוב, תר"א | רבי שלמה סובל, מח"ס שלמת חיים ושלמת יוסף, תשל" | רבי מנחם אליעזר לוי, מח"ס יעיר קינו | רבי יחיאל מרדכי גורדון, ר"י לומז'א, מח"ס נתיבי ים, תשכ"ה | רבי יקותיאל עזריאלי, רבה של ורדון יעקב

יום שבת - י"ד טבת

יד. רבי בנימין אלקוצר | רבי רפאל מאיר פאניויל, ראש"צ, מח"ס לב מרפא | רבי פנחס הכהן אזול, הצדיק ממרקש | רבי בנימין בצרי, רב "קריית האבות" באר שבע, תשע"ד | רבי אליהו יהושע עובדיה מבבל | רבי שלמה ב"ר אליעזר טולידאנו | רבי משה גג, רב באבאל, תרע"ד

מופדות המייש"ר

הידור מצווה

הצביעת לספרי תורה, תפילין ומצוות בפיקודו של מו"ר שליט"א וכן כל ספרי מו"ר

שלוחה 5

לעריכת אוכרות

באירחת צדקיים של אברכי ירבני הישיבה כולל סעודת ורבני תורה וקדושה כולל תיעוד שישלח אליהם ביואטסאפ

שלוחה 7 או ביואטסאפ

פדיון נפש

ע"פ הקבלה עם מטבעות מכסף טואר הנערך מדי יום ע"י מו"ר גדול המקובלים

שלוחה 3 או ביואטסאפ

קביעת פגישה למו"ר

אך ורק דרך הטלפון שלוחה 6
הציבור מתבקש בכל לשון של בקשה לא לרגיע ללא קביעת תור מראש

תיקון נפטרים

ע"י מניין אברכים באופן פרטי ליקורך ללא שבות טספים שלוחה 7

כול לאברכים מצויים החזקת אברך ללימוד התורה הקדושה להצלחתן

בית הכנסת זמני תפילות ושיעורי תורה שואל את הכות או היכנס לאחר הישיבה

מכון להצאת ספרים

ניתן להקדיש לע"צ

תוליד לילדים

בלימוד התורה

לילדים שלוחה 8

חלוקת ספרי

הזוהר הזמני

ללא עלות שלוחה 4

לקבלת הולכה

הזמנית 2-3 דק'

של הלכות יש לשלוח בקשה ביואטסאפ

בית הוראה

שאלות אקטואליות

בהלכה שלוחה 2

ישיבה גדולה

לכבוד תפירת התורה

שלוחה 9

הכל בטלפון אחד:

03-55-20004

03-55200004 | www.ravbenayahu.co.il | אורט ישראל 4-בת-ים

טכ'פון וואצאפ 054-4776356 | קו שמינית שיעורים: 073-371829

עיצוב: צחק שראף זקור
054-655-4554

משולחן המלך

פנינים מסרים ומעשיות השווים לכל נפש
הנערכים משולחן המלך מתוך
שיעור הדף היומי שנמסר ע"י מרן שליט"א

עורך: הרב מרדכי ג'נדי הי"ד

'הכח של היום השמיני' דחנוכה

אותו דבר 'שמיני חג עצרת' - במשך כל חג הסוכות היינו עם הקדוש ברוך הוא, והקב"ה אומר לנו - **'תנו לי יום אחד להיות רק איתכם'**, כי במשך החג מקריבים פרים כנגד אומות העולם, ולכן 'שמיני עצרת' זה עת רצון גדול מאוד.

גם שמיני של 'חנוכה' - עושים שמחה ועושים שירות ותשבחות, ובסוף חנוכה אומרים **'עכשיו צריכים ישועות ריבונו של עולם'**. שמונת ימי חנוכה זה כנגד שמונת ימי חג הסוכות, וזאת חנוכה' זה 'שמיני עצרת'.

אומר ה'זוהר' - מי שיושב עם המלך והוא לכבוד איתו, כל מה שמבקש יתנו לו. **ואומר המהר"ל, שב'חנוכה' ההנהגה היא למעלה מדרך הטבע.** כי תמיד מספר 'שבע' זה 'טבע', אבל 'שמונה' זה מעל הטבע. ולכן בימי החנוכה מתעורר מה שאנחנו אומרים כל יום בתפילת 'יוצר אור' - פועל גבורות, עושה חדשות... - 'פועל גבורות' זה יום ראשון של חנוכה, 'עושה חדשות' - יום שני, 'בעל מלחמות' - יום שלישי, 'זורע צדקות' - יום רביעי, 'מצמיח ישועות' - יום חמישי, 'בורא רפאות' - יום שישי, 'נורא תהילות' - יום שביעי, **'אדון הנפלאות'** - זה **יום השמיני**. ולכן מבקשים 'קדע רוע גור דיננו ריבונו של עולם ושיהיה חודש טוב'.

'גמר חתימה טובה ב... חנוכה'

הגמרא מספרת, שפעם אחת רבי חנינא בן דוסא ראה את ביתו בערב שבת קודש בין השמשות עצבה.

אמר לה 'כיתי, מה יש לך? למה את עצבה?'. אומרת 'אבא, במקום לשים שמן, שמתי חומץ. ועכשיו מה נעשה? איך הנרות ידלקו לי?'.

אמר לה רבי חנינא: 'מי שאמר לשמן וידלק, יאמר לחומץ וידלק, אל תפחד'.

הגמרא אומרת, שדלק החומץ עד ההבדלה. איזה ניסים ונפלאות **היא לא רצתה ליהנות ממעשה ניסים, אבל מן השמיים סידרו לה זאת.**

'אתה מושל בכל' - בכל הקדוש ברוך הוא מושל בדרך רמז אמרו - 'אתה מושל בכל' בגימטריה 'שמך זית זך'. לכן הקדוש ברוך הוא מושל בכל העולם ויכול לסדר לנו הכל.

ואני אתן לכם. אכנה לכם גשרים, רחובות, אולמות, בתים והכל'.

'רבע עשינו בשבילך - עשה נא בשבילנו'

ועכשיו זה אותו דבר - עם ישראל ב'שבת', כשכאה השבת ובאה ה'מלכה' ובא הקדוש ברוך הוא, עם

עונג שבת

ישראל עושים שלוש סעודות, מה לא הביאו בשלוש סעודות הללו...

בפרט שהיה לנו 'שבת' ב'ראש חודש' ו'חנוכה', בכל סעודה היו שלוש מגות עיקריות... ח"י סלטים (לא סלט ח'), ואיזה סעודות כיד המלך.

ואדם עושה הכל לכבוד שבת ומענג את השבת, ואחר כך מלווים את המלכה, בסעודת 'מלווה מלכה', ומלווים את השכינה שהיא עכשיו הולכת, ואומרים: 'ריבונו של עולם, תראה איזה שבת עשינו. אך, יש בעיות, יש ככה וככה, מה יהיה עם הילדים? לוקחים אותם לצבא ולא יכולים לשבת ללמוד תורה. ומה יהיה עם הנוער שלנו?' וכו'.

אז הקב"ה אומר - 'כן... אתם צריכים את זה?... בסדר!' ואומר ל'שכינה' - 'תתני להם! זה פירוש 'עת רצון'.

'חודש טבת מסוגל לפרנסה'

'טבת' במילוי האותיות שלו עולה - 1247, כמניין 'עני' חמרת יה ויה לי לישועה' בדיוק, וגם עולה כמניין 'הושיע ה' כי גמור חסיד כי פסו אמונים מבני אדם', וזה מורה לנו שכל יהודי צריך לשים ביטחונו רק בהשם, כי פסו אמונים מבני אדם, ורק להשם הישועה.

וגם אמרנו כבר שחודש 'טבת' הוא מסוגל מאוד לפרנסה, כי 'טבת' מזלו 'גדי'. **ואם ניקח 'טבת' 'גדי' ביחד, יעלה שם קדוש של פרנסה 'חתך'.** גם בפרשת 'זיגש' הדבר רמז - 'ולאכיו שלח כזאת עשרה חמורים נושאים מטוב מצרים'. המקובלים אומרים - 'קזאת' יעלה שם קדוש 'חתך'.

אמר לו יוסף: 'אבא מה אתה דואג? יש שם של הפרנסה. תכון עליו והכל ירוץ בעזרת האל וכישועתו...'.

והצירוף של החודש הוא - ה.ה.ה.ה. ויוצא מסופי תיבות של הפסוק 'גדלו ליהוה איתי ונרוממה שמו'. כמו כן 'שמו' זה ראשי תיבות - 'זהסר שטן מלפנינו'. 'שמו' זה גם ראשי תיבות 'מנוחה שלום שלווה'.

'זמנים של עת רצון'

צריך לדעת שיש שלושה זמנים של עת רצון גדול - כל שבוע כמוצאי שבת **בסעודת 'מלווה מלכה'** שזה עת רצון עת רצון גדול.

'שמיני עצרת' 'שמחת תורה' זה גם עת רצון גדול. **ויום האחרון של 'חנוכה'** שהיה לנו השבוע.

למה השלושה הזמנים האלו דווקא? ומה מיוחד בהם? אומר רבי אליעזר מליז'נסק - משל לאיזה מלך שבא לבקר באיזה עיר, והעיר היו כולם עניים ולא היה להם מה לאכול. אבל כאשר המלך בא לבקר, אפילו שלא היה להם כלום והיו עניים, בכל זאת לקחו כספים מהבנקים ועשו למלך כבוד מלכים, ולא הרגישו בכלל שפה גרים עניים.

כשהמלך סיים את הביקור, באו כל תושבי העיר ונפלו לפניו ואמרו לו: 'תשמע אדוני, אין לנו כסף, אנחנו עניים, תעשה איתנו חסד שיהיה פה פרנסה. וכן עבודה, וכן בתי חרושת, ושיהיה פה עבודה לאנשים'.

אמר להם המלך: 'עשיתם לי כזה כבוד למרות שאתם עניים. **עכשיו כל מה שאתם צריכים, תגידו לי**

מפי מרן מו"ר גדול המקובלים
הרב בניהו שמואלי שליט"א

מידי יום שלישי בשעה 18:00 | בישיבת המיישר | רח' אורט ישראל 4 בת ים

השיעור השבועי
דף היומי מוסר והלכות

משולחן המלך

אביאנו לאבי, וחטאתי לו כל הימים: עוד אומר לו יהודה 'אני משיח בן דוד, וממך יצא משיח בן יוסף'. ולכן אי אפשר שמישהו אחר ידבר, אלא 'שני משיחים' מדברים עכשיו ביחד'. ובגלל הוויכוחים ביניהם, עוד רגע הייתה כל מצרים נהפכת, כי אומרים שיהודה כשנתן שאנה אחת, פרעה אפילו נפל מכיסאו, והפנים של חרטומי מצרים נהפכו לצד שני והיה בלג גדול.

יוסף היה יודע שברגע שהשערות של יהודה יוצאות כמו חרבות מהנוף, יכול להרוג את כולם.

אמר למנשה: 'תעשה איזה משהו, איזה פטנט, שידע שזה לא משחק...! הייתה שם אבן אחת שאף אחד בעולם לא יכול להרים אותה, זה היה סלע אדיר. מה עשה מנשה? זרק אותה לשמיים והוריד אותה וישב עליה ועשה אותה עפר. האחים, כשראו את זה, אמרו 'זה לא יכול להיות... זה משהו ממשפחת אבא. אף אחד אחר לא יכול לעשות את זה. זה רק משפחתנו'.

היכן הנחת את הפיקדונות שנתתי בידך?

לבסוף ראה יוסף שעתיד להיות בעיה גדולה, והתוודע יוסף אל אחיו - 'יאמר, אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי'. ואיזה כוונה גדולה הייתה להם. אבל הוא מסביר להם שהכל זה מהשמיים והכל זה מעילת העילות וסיבת הסיבות, והכל זה הקדוש ברוך הוא עשה, 'לא אתם מכרתם אותי, הקדוש ברוך הוא רצה כך'.

ומה עם הילדים? - כשיהודה התחנך ליוסף הוא אומר לו 'כי איך אעלה אל אבי והנער איננו איתי'.

רבותינו אמרו - 'והנער איננו איתי', זה 'הנוער', 'הילדים' שהם לא בדרך הנכונה ולוקחים אותם לכל מיני מוסדות.

איך אדם יעלה לאבינו שבשמיים אחרי 120 שנה והקדוש ברוך הוא יגיד לו: 'מסרתי לך בידך פיקדונות. איפה הפיקדונות?'

איפה שמות אותם? איפה חונכת אותם? זה כוונה גדולה.

רבותינו אמרו שיש בזה סודות גדולים בגביע הזה. 'גביע' עולה 85 שזה בגימטריה 'היסוד'. מי ששומר את הפה ושומר את המילה, יודע הרכה עניינים בדברים האלה.

ראינו בסוף פרשת 'מקץ' שכל האחים באו לבית של יוסף בחזרה ופתאום יהודה חוזר בו. בהתחלה אמר 'שכולם יהיו עבדים לאדוני יוסף, ויוסף אמר להם 'לא. רק מי שלקח את הגביע יהיה לי עבד, ואתם עלו לשלום...'. ופתאום עכשיו יהודה חוזר בו 'ויגש אליו יהודה', רוצה מלחמה.

אומר אלשיך הקדוש, שחשב יהודה בתחילה, שהכל זה על עון מכירת יוסף, ועכשיו הוא רואה, שהוא לוקח רק את בנימין והם כולם משוחררים. אך בנימין לא שייך למכירת יוסף כי בנימין לא היה במכירה ולא עשה כלום, אתה רוצה רק את בנימין? ולכן אמר ליוסף 'תן לנו את בנימין. הולכים איתך עד הסוף. תן אותו מיד'.

הוא משלנו...

הגר"א כותב שטעמי המקרא ב'ויגש אליו' זה 'ואלא' גריש', והאשכנזים קוראים לזה 'קדמא ואזלא'. במילה 'יהודה' הטעם הוא - 'רביע'. 'קדמא ואזלא' בארמית זה 'מקדים והולך'.

אומר לו יוסף: 'מה אתה מדבר לפני כולם? ראובן הוא הבכור, ופתאום אתה מקדים והולך? אתה סך הכל רביעי לבטן. מי אתה? תן לאחים לדבר. זה חוצפה שאתה מדבר קודם'.

אומר לו: אדוני 'כי עבדך ערב את הנער. ואם לא

'סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך' - 'הזה כגדל חסדך וכאשר' ראשי תיבות 'חנוכה'. ועכשיו אומרים שיהיה 'גמר חתימה טובה', כי לפי הבעש"ט עד זאת חנוכה עדיין אפשר לסדר את החתימה. לכן, 'גמר חתימה טובה' זה בדיוק גימטריה 'חודש טבת', כי סוף החנוכה בחודש טבת. לכן "בזאת יכופר עון יעקב", אלו שמונה ימי חנוכה. לכן אומרים 'קרע רוע גזר דיננו', כי 'שמונת ימי חנוכה אלו' עולה בדיוק כמספר 'קרע רוע גזר דיננו'.

סיום שנה עם לשון בחוץ

בעזרת השם צריך גם לשים לב ולהתבונן, שהנה עכשיו אנחנו כבר בפרשת 'ויגש' ושבוע הבא פרשת 'ויחי'. רק עכשיו התחלנו ספר 'בראשית', וכבר נגמר. כוא נראה מה קורה עם הכן אדם? האם הוא רציני ולומד? לומד כל שבוע את הרש"י? כי אחר כך ייגמר לו השנה, והוא עם הלשון בחוץ.

מק' כותב 'רא שמיים יצא ידי חובת שניהם' שניים מקרא ואחד תרגום ורש"י. שבוע שעבר היה פטירת חכם אברהם רפול שהיה נכנס אצלנו כל שבוע לכיתה וכל פעם הוא שואל 'למדתם רש"י? למדתם הפרשה עם 'תרגום'?. אני יש לי נכד שהולך איתי כל שבת מכאן מהישיבה בכוכר וחוזרים לבית, והוא כוחן אותי על הפרשה עם רש"י, והוא מכין שאלות מכאן עד להודעה חדשה, ולא תמיד אני יודע את הכל, אבל משתדל.

מה קשור בנימין??

ראינו איך יוסף הצדיק שם את הגביע באמתחת 'בנימין', ואומר להם: 'אתם ידעתם שזה גביע שאני נחש אנחש בו'.

ברכות שמים מעל

הגלילין מוקדש להצלחת ידידנו
אהוב ליבנו תומך תורה וחסד
בכל ליבו ונפשו
רבי שי בן רות ה"ו
ודעייתו הצדקנית
יסמין בת פאני תחי'
וילדיהם הנעמים
השם ישמרם ויחיהם בבריאות
ושובע שמחות אמן

למסירת שמות לתיקון הנפטרים
הנערך בכל ערב ראש חודש

שלוחה 7 03.5520004

משולחן המלך

והיה אומר לנו שיחות ומוסרים. כל לילה לומדים עם הרב 'בן איש חי' ו'פלא יועץ' ומנורת המאור. לבסוף כולם נכנסו לשיבות. כולם שהיו באים לפה היו חילונים. באו אצלו לקבל כסף, או לא כסף, אך בסוף את כולם הכניס לשיבות. משחו לא רגיל. היה לו חשק על חינוך הילדים.

'פתיחת דלת האוטן - כפתיחת ההיכל'

כשהייתי הולך לרבי מאיר אבוחצירה צוק"ל, היה אומר 'אני כל יום מוריד כוס של דמעות על הילדים שלי. לא תחשוב שאני מפחד שלא יעשו לי צרות, אלא שלא יציערו את בורא עולם'. הייתי מתפעל מזה.

הוא היה יודע שאני רוצה לשמוע את זה, אז עוד הפעם היה אומר לי 'שלא יציערו את בורא עולם!'. אדם רוצה שהבנים שלו יהיו טובים ושלא יציערו אותו. אך העיקר זה שלא יציערו את בורא עולם, ויהיו הולכים בדרך השם.

אני זוכר שהיו ילדים שהיו מצערים את ההורים שלהם. היה אבא שלו צדיק והכל, ובא פתאום הילד עם האופנוע בשבת, איזה צרות...

היה איזה תקופה שאני הייתי מפקח ב'רוממה' משעה 8 בבוקר עד 9 בתלמוד תורה. היה בא חכם בן ציון עם האוטו של תלמוד תורה ואומר: 'מי שפותח את האוטו של תלמוד תורה להוציא את הילדים, הוא כאילו עושה 'פתיחת ההיכל'. כי כל ילד זה 'ספר תורה'!! אחר כך הייתי נכנס והייתי נוסעים ביחד לישיבה בכל בוקר. הייתי רואה שהיה לו נכד, אני חושב שזה היה בן ציון הבן של ר' אליהו ע"ה. כל בוקר לוקח אותו איתו לתלמוד תורה ומוריד אותו בתלמוד תורה, ומביא אותו חפסית שוקולד בכיס, ונותן לו ומנשק אותו ואומר לו 'לך תלמוד'. כך היה כל בוקר. זה מוסר גדול. הקדוש ברוך הוא מפקיד בידינו פיקדונות.

לרב שרעבי היה חשק לחינוך ילדים

אנחנו היינו פה אצל רבי מרדכי שרעבי צוק"ל, והיה הרב בתחילת דרכו עני מרוד, ולא היה רוצה לקבל קהל.

כשהיינו בגיל 10-11 בערך, אמרו לו מן השמיים: 'אתה צריך לקבל אנשים'. וכך התחיל לקבל אנשים, וכל יום היה לפחות מאה איש כאן. וכשהרב שרעבי היה אומר 'היה בסדר', 'מבורך', הכל היה מסתדר.

אתם יודעים אחרי 'מלחמת כיפור' מה היה פה? באותן אימהות בוכות, ולכל אחד אומר 'הבן שלך יבוא ביום שלישי...'. ואוטומט ללא פטנטים, מה שהוא מוציא מהפה, כך נהיה. ממש זה היה משהו לא רגיל. הרב מברך בדיקה, אנשים לא היו מאמינים. הרב היה מקבל את הכסף הזה, וכל יום מ'מלחמת כיפור' היה עושה 'סליחות' בצהריים. ואת מי הוא רוצה בסליחות? את הילדים!! לכל ילד נותן לו 'לירה' או 'שתי לירות' שזה הרבה כסף. וכל ילד שיעשה סליחות איתו, מקבל הרבה כסף.

והישיבה הייתה מלאה בילדים, ואיזה צעקות היו. הרב היה שמח מאוד ואומר 'העיקר זה הילדים'. היינו באים בבוקר ומקבלים 'לירה', בערב מקבלים 'לירה'. בלילה היינו קונים ארבע מנות פלאפל.

אני רק רוצה לתת לכם המחשה - אפילו ב-20 גרוש היה מנת פלאפל באותו הזמן. והיית יכול לקנות חמש מנות. תארו לכם כמה כסף היינו מקבלים - לירה בבוקר ולירה בערב. משהו לא רגיל. והיה מחזיר שהעיקר זה יראת שמים.

מה יענה הבן אדם?

'ויאמר יהודה', 'יהודה' זה מלשון 'יהודי', וכל עם ישראל נקראים על שם 'יהודה' - 'יהודי'. איך אעלה אל אבי שבשמיים והנער איננו איתי? יש מפרשים, שפירוש אחד - 'הנער', זה הנערים, הילדים.

פירוש שני - 'מי הנערות', כלומר כשהייתי 'נער', זה לא איתי עכשיו. אם כן איך אעלה אל אבי? כמו שאמר אברהם אבינו 'זיקח את שני נערי עמו' - השנים של הנעורים לקח אברהם אבינו איתו.

'הילדים הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם...'

לכן, אדם את הילדים שלו ואת הנכדים שלו יודיע אותם רק בדרך התורה, רק במוסדות שהוא יכול להישבע שזה הכי טוב. וגם שיהיו מורים טובים. מוסדות עם מורים טובים ועם מנהלים טובים, כדי שיהיה הילד צדיק.

לכן היה דורש לנו ראש הישיבה לכל הקהל - 'הנרות הללו קודש'. כי אז לפני 50-60 שנה היה בעיה גדולה עם הנוער הספרדי. ספרדים לא היו מכינים מה שקורא. היו אומרים להם 'בואו לפה, בואו לפה, בוא לממלכת דת', ולא היו יודעים, אז ראש הישיבה רבי יהודה צדקה ז"ע היה הולך ממקום למקום ואומר להם 'הנרות הללו קודש, ואין לנו רשות להשתמש בהם, אסור לקחת אותם לעבודה ולשטיות'. אלא לדאוגם בלבד' שהם יושבים לתלמוד תורה, 'כי איך אעלה אל אבי והנער איננו איתי'.

לאבא של חכם עובדיה לא היה לו כסף לאכול. היה חנווני, והוא היה הבן הגדול. והיה אומר לו 'בוא קצת לפעמים לחנות ותהיה בחנות'. הלך רבי עזרא עטיה ראש ישיבת 'פרות יוסף' ואמר לו 'כמה אתה מרוויח עליו, אני אתן לך 'חצי לירה' כל חודש, זה המשוכרת שלי'.

הוא התבייש ואמר 'מה פתאום'. אמר לו: 'אל תשים אותו כאן, זה גדול ישראל'. אתה שם אותו לעבוד? 'הנרות הללו קודש' היה אומר הרב.

ברכות שמים מעל

הגיליון מוקדש להצלחת ידידנו
אהוב ליבנו תומך תורה וחסד
בכל ליבו ונפשו
רבי דוד בן אסתר הי"ו
ודעייתו הצדקנית
נטלי חיה בת רשל תחי'
וילדיהם הנעמים
השם ישמרם ויחיהם בבריאות
ושובע שמחות אמן

מוסדות המיש"ר תככ"ץ
פרנס יום

היום יום רביעי ב' טבא התשפ"ד
הלימוד והתפילות בישיבה יהיו לע"נ

רשמיא
עושר
נכד
אדר
נחמה

ה"ה יקירך פלוני
הקדש ע"י ה"ה פלוני אלמוני יהיו יה"ר שובח לשפעת בינה
הצלחה פרנסה טובה וכשפע. נחת ושמחה בריאות איתנה.
אריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים וכל מילי דמיטב אמן.

להקדשות:
03-552-0004

באפשרותך להיות משותפיו של מו"ר הרב בניהו שליט"א, בתרומת 500 ש"ח פעמי, ואברכי המוסדות ילמדו להצלתכם, שלט זה מודבק בפתיחים של כל בתי המדרש של המוסדות הקדושים

משולחן המלך

והגבאי הצביע על הרב, ואמר הוא הרב'ה.

האישה התחילה לכות ואמרה: 'אני אישה שבורה, ואתם עושים ממני צחוק?' שאל אותה הרב - מה היא צריכה?

היא בוכה ומספרת: **שיש לה בת שירדה מהדרך ועזבה את הבית, והיא לא יודעת מה לעשות.** שאל אותה הרב אם הבת השאירה איזה בגד בבית? ענתה 'כן'. אמר לה הרב - שתיקק את הבגד הזה ותעשה מהבגד פתילות לנרות שבת, ואז תדליק את הפתילות, והבת, יהיה לה יראת שמים ותחזור. עשתה זאת האישה, והדליקה נרות שבת מבגד הבת.

והנה לביל שבת באמצע הלילה, הבת נכנסה לבית בפתע פתאום בכינות ואמרה, ש'היא מתחרטת על מה שעשתה, וביקשה מחילה וחזרה בה'.

אומר הרב, **כשהאימא הדליקה בפתילות שמהבגדים של הבת, זה גרם להדליק את הניצוץ שבנשמת הבת,** כי 'נר השם נשמת אדם', רואים כמה 'שבת' משפיעים על הילדים.

הבן שלך דוהר לתהום ואתה עוזר לו...

אמרנו כבר שאדם צריך לזכות לילדים טובים. הרי היה מטבע של אברהם אבינו שהיה מצד אחד שלו 'זקן וקנה', ומצד אחד 'בחור ובתולה'. ולמה זה היה כך? אומר רבי מאיר שפירא מלובלין, זה בשביל ללמד אותנו שהבחור והבתולה צריכים ללכת בדרך של הזקן והקנה, בדרך ישראל סבא. אי אפשר ללכת הפוך אלא רק בדרך שלהם. ומי שלא הולך טוב, מפסיד. אלא 'מזקנים אתבונן'.

שמעתם פעם, שאחד רצה לנסוע לדרום ועלה לאוטובוס אחר שנוסע לצפון, שואל אותם: 'אני כבר הייתי צריך להגיע ליעד מזמן!'

אמרו לו: 'לאיפה אתה רוצה?', אמר להם 'לצפון'. אמרו לו, **'אתה צריך בכלל לצד השני...'** אז הוא התחיל לרוץ לאוטובוס לצד השני... אך מה זה יעזור לו, אתה עלית לאוטובוס הלא נכון. תרד ותעלה לאוטובוס של הכיוון השני.

אדם אומר 'אני אציל את הבן שלי...', אבל האוטובוס דוהר לתהום ואתה נותן לו לדהור לתהום, אז איך אתה תציל את הבן שלך? הוא כבר דוהר עד שלא תעצור ותלך לצד שני, איך תגיע?.

בחינוך הילדים אי אפשר לסמוך...

את הילדים שלנו צריך לשלוח אותם רק לקודש. ה'חפץ חיים' היה אומר, שסוחר אחד קנה הרבה סחורה ולקח עגלון לחזור איתו לבית. עלה על העגלה.

אמר לו הסוחר: שיש לו סחורה של אבני קריסטל וכלים מקריסטל עדינים ויקרים, ואמר לו 'תשמע, תיזהר עליהם. אני מאוד עייף ולא ישנתי כבר כמה ימים. אני עייף, ואתה בעל העגלה, האחריות שלך. אני לא יכול להיות ער, ותיזהר לא לישון, כדי שהעגלה לא תלך למטה בתהום'.

אמר לו: 'אל תדאג'.

אמר לו שוב: 'יש פה סחורה באלפים'. אמר 'אל תדאג'. הלך לישון.

בנתיים, גם 'בעל העגלה' התחיל לישון, והסוסים ראו איזה מך'עה טוב, והלכו לאכול. העגלה התדרדרה איך ואביו והכל נפל ונשבר.

התעורר הסוחר וצועק על בעל העגלה 'אני אמרתי לך...'. אומר לו העגלון: 'תשמע, הסוסים שלי מיומנים והם יודעים טוב טוב את הדרך ואפשר לסמוך עליהם...'.

אומר לו: 'אתה טיפש? אפשר לסמוך על סוס שהיא נפש בהמית?? אין דבר כזה. אתה לא יכול לסמוך'. כלומר, בחינוך הילדים אי אפשר לסמוך! אל תגיד 'הם יודעים לבד'. אין דבר כזה. אלא צריך לקחת אותם ולהדריך אותם כמו שצריך.

כח של הדלקת נרות שבת משפיע על הילדים

פעם, הרב 'יסוד ושורש העבודה' הלך עם הגבאי שלו, וניגשה אליו איזה אישה ושאלה: 'מי כאן הרב'ה?',

צדיק באמונתו חייה

דיבורים קדושים בענייני "אמונה"
מאת הרב יוסף עבדלחק שליט"א
מאברכי המוסדות

כפרשתינו השבוע מדברים על יוסף הצדיק על הצלחתו בכל ניסיונות החיים בדרכי האמונה

אם נתבונן בחיים שיוסף עבר עד כדי שהוא נהפך להיות מכובד, הסיפור מאוד ארוך אם מסר גדול לחיי היום שלנו, יוסף חולם שיום אחד כל המשפחה כולה הולכת להשתחוות לו הוא יהפך להיות משהו מיוחד, האחים שמעו מכך החליטו שהם בולמים את העלייה הגשמית שלו, הלכו ומכרו אותו הפשיטו לו את הבגדים וכו' יוסף נפטר מאחיו בשם עבד, והולך לדרך ללא מוצא הוא לא יודע מה יהיה איתו, יוסף עובר הרבה ידיים עד שהוא מגיע לפטריפר, פה התורה מגלה לנו שיוסף היה מצליח והשם היה איתו, **רש"י כותב ששם שמייים היה שגור בפיו**, היינו התורה מגלה לנו את הסוד איך יוסף הוזקק מעמד תקופה כה ארוכה לכך בגיל צעיר מאוד ככול **בזכות היריביו אמונה שהוא היה מחזק את ליבו**, וכן בהמשך אם אשת פטריפר, ואחר כך היה כבוד שנים עשרה שנה וגם שמה יוסף לא נשכר אלא ממשיך עם האמונה החזקה בבורא עולם שמהקושי הזה עוד תצמח ישועה גדולה, וכך היה שהוא יוצא מהבור מגיע לפרעה לפטור את החלומות יוסף כרגיל שם שמייים שגור בפיו, 'אלוקים יענה את שלום פרעה' הכול זה השם, והדאיה שיוסף עבר את כל הניסיון בהצלחה, שיצא מהבור התורה כותבת 'כנות צעדה עלי שור' שהיו עומדות על חומת מצרים ומביטים ביפו של יוסף, אדם שעובר עליו שנים עשר שנים בכלא הוא יוצא אם פנים נפולות ודיכאון אולם יוסף בזכות אמונתו החזקה בהשם עבר את הכל בשמחה גדולה,

ומגיע לאחר מכן השעת מבחן שהאחים שהם אלו שמכרו אותו מגיע הזמן שהוא פוגש אותם ויכול לנקום בהם, אולם יוסף לא זוכר בכלל את מה שעשו לו אחיו, דכתיב 'יריביו יוסף את החלומות אשר חלם' לא כתוב שהוא זכר את הצער שאחים שלו עשו לו. וכן בהמשך הוא אומר כפירוש לאחים שלו, 'לא אתם שלחתם אותי הנה כי אלוקים' איך הגיע לכאלו עצמות אינו אלא בזכות שהיה מתמיד באמונה עד כדי שהעביר את השנאה מליבו אליהם **ואדרבה עשה איתם הטבה במקום הקפדה**,

שנזכה גם אנחנו להידבק בדרכו הקדושה של יוסף של אמונה בתכלית,

שבת שלום

רוצים לקבל את העלון באופן קבוע?

<< להפצת העלון
בבית הכנסת שלכם:
צרו קשר בטל: 077-5122948
והקליטו את הודעתכם למערכת:
שם מלא, מס' טלפון לחזרה,
שם בית הכנסת, כתובת ועיר

<< להצטרפות במייל:
שלחו מייל לכתובת
office@mrbs.co.il
עם הכותרת 'הצטרפות לקבלת
העלון למייל'

יחד נרבה תורה ונפיץ אור!

כל תפילותיה שלום

לימוד מידות התענוגות ורחמים ברכי
התענוגות "במידות טובות" והתענוגות דרך
אין מאת הרב משה אהרן זאנץ
שליט"א
מאמרי המוסדות

הסוד הגדול לפתיחת הלבבות

יהודה, הוא זה שלקח ערבות על אחיו בנימין
באמרו אל אביו: "אנכי אערכנו, מידי תבקשנו,
אם לא תביאנו אליך והצגתו לפניך והטאתי
לך כל הימים" (בראשית, מ"ג, ט).

ניצב עתה יהודה מול ערץ מצרי עובד אלילים
(כך חשב יהודה לעצמו ולא העלה על דעתו
כלל שזוהו אחיו – יוסף), עליו להתמודד עימו
ולחשיב את אחיו הביתה, לאבא.

אבל איך עושים זאת?

רבנו חיים בן עטר ז"ל מסביר יסוד מופלא
– איך יהודה ניגש לדבר עם המשנה למלך
מצרים, וכך הוא כותב בספרו "אור החיים"
(בתחילת הפרשה):

"ובדרך דרש יתבאר אומרו: ויגש אליו על דרך
אומרו (פסל כ"ו, י"ט) "כמים הפנים לפנים כן לב
האדם לאדם", ולזה נתחכם יהודה להטות לב
יוסף עליון לרחמים והקריב דעתו ורצונו אליו
לאהבו ולחבבו – כדי שיתקרב דעתו של יוסף
אליו לקבל דבריו ופיוסו, והוכרח לעשות כן
לצד שמן הטבע לא יחבבו בני יעקב עובדי
עבודה זרה, (תהלים, קכ"ה, ג) "כי לא ינוח שבט
הרשע על גורל הצדיקים", ומחזק נפשו לשנוא
[אותם] – "אשר בשד חמורים בשדם", לזה
הוצרך לפי שעה להפך המוטבע ולהגישו
בלבבו ולהשיבו בתוואני דליביה" (בתוככי
ליבו).

מלמדנו ה"אור החיים" הקדוש יסוד מדברי
החכם באדם – שלמה המלך: "כמים הפנים
לפנים כן לב האדם לאדם". כדי להשיג על
האחר צריך לאהוב אותו באמת ושדוכרים
יצאו מלב אהב, כי אם האדם בליבו לא
מחבב ובטח אם שונא את המדבר עימו ברור
שדבריו לא יעשו רושם, אך אם אהבו באמת
בתוככי ליבו גם לבב רעור מושפע באופן טבעי
ומתקרב אף הוא אליו, או אז סיכויי השפעתו
והצלחתו גדלים מאוד.

בטח שהמדובר הוא בין אדם לחברו – בין שני
יהודים, אחים, בניו של מלך המלכים הקב"ה
שאף אם יש חילוקי דעות קטנים ואי הסכמות
על דברים מסויימים, אין זה אמור להוריד כי
הוא זה את האהבה שעלינו לרכוש האחד
לשני.

אהבה גימטריה: 13. ששתי יהודים אהבים
אחד את השני, יש כאן אהבה כפולה. אהבה
בגימטריה כפול שנים שווה: 26 והוא
הגימטריה של שם ה'.

אומר הקב"ה: "אם אתם אהבים את זה את זה,
אף אני את שכינתי אשרה בינכם".

אולי אפשר לדמוז זאת על הפסוק: "ואהבת
לרעך כמוך, אני השם" (ויקרא, י"ט, י"ח).

"ואהבת לרעך כמוך" – אם תאהב את רעך
אהבה אמיתית והוא אותך, "אני השם" – אני
ה' את שכינתי אשרה בינכם.

שנוכה לאהבת ישראל אמיתית, אמן.

משולחן המלך

אפיפיור. מה חסד לי? מה לי לחזור אל היהדות? אך
בפנים בתוך ליבו הוא באמת רוצה לחזור והוא אומר:
'מה חסד לי? יש לי כסף לרוב, יש לי זהב. מה אני
צריך את הטומאה הזאת כאן?' והתחיל הדבר לנצנץ
בו.

אמר – 'אני אקח עמי הכסף והזהב', הוא מצא עצה
ואמר: "כל מי ששומר שבת ב'מגנצה', יש לאסור
אותו. גם מי שעורך ברית מילה, לאסור אותו".
והייתה צרה גדולה. באו כל הרכנים ובראשם רבי
שמעון וטכסו עצה והחליטו לשלוח מכתב לאפיפיור.
כשראה שזה אבא שלו רבי שמעון, אמר 'שיבואו
אליי המשלחת'.

כולם היו בבית הכנסת מתפללים וצמים, ונכנסו
המשלחת אליו והיו משתחוים לאפיפיור. הוא רואה
שזה אבא שלו דומה למלאך השם צבאות, ואיך הוא
בוכה ואיך הוא מתחנן לבטל הגזרה. אמר לו: "אני
רוצה לשבת ולהתווכח איתך", והיה ביניהם ויכוח
גדול.

האבא היה חכם גדול מאוד, אבל גם הילד חכם.
והיו מתווכחים בדברים גבוהים. לבסוף הוא אומר –
לרב 'שמעתי שאתה אלוף בשח-מט, אולי תשחק
איתי?'. אומרים שאף אחד בעולם לא ניצח את הרב.
הוא היה פלא פלאות, סוף דבר שחקן, והילד ניצח
אותו.

אחר כך לקח אותו לבד ואמר לו: 'תסתכל עליי טוב.
אתה מכיר אותי?'. אומר לו האבא 'לא'.

אמר לו: 'אני אלחנן. תראה לאיפה הגעת?'. והאבא
התעלף...

אמר לו הבן 'תשמע אבא, אסור להגיד לאף אחד
את מה שדיברת איתי, וקשה לי לעזוב כאן. אבל אני
קודם כל מבטל את כל הגזרות האלה, וכל מה שאתם
צריכים בכל מקום אני אסדר. וכעת אני אעשה את
כל הסידורים שלי, ואז אני אברך ואני אבוא
אלך. ואני רוצה לחסות תחת הצל של הקדוש ברוך
הוא'. וכך היה, זה מעשה ידוע על רבי שמעון הגדול
מ'מגנצה'.

אמר פעם המלך לר' יונתן אייבשיץ 'תבוא אצלי
ותראה חתול מלצר. אנחנו אילפנו חתולים'. אמר
לו 'היהפוך כושי עורו ונמר חברבורותי?'. אין דבר
כזה..', אמר לו: 'אפשר לאלף אותם, בוא ותראה'. אז
הוא הביא לו את החתול מלצר שהגיש אוכל. הוציא
הרב את הקופסת טבק שלו ויצא מכפנים עכבר קטנטן.
ופתאום החתול שפך את כל הכוסות שבמגוש שכירו,
ורץ אחרי העכבר...

בנו של הרב הראשי שנחטף לכנסיה

מעשה שקרה לפני הרבה שנים – הרב הראשי של
העיר 'מגנצה' שקראו לו רבי שמעון הגדול שהיה גאון
אדיר, והוא אח של אשתו של ר'ש". הוא חיבר תפילת
'יצר' מיוחדת ליום שני של 'ראש השנה', והאשכנזים
קוראים לזה – 'אל חנן נחלתו בנועם להישפר'. לילד
שלו קראו לו אלחנן שהיה מוכשר מאוד, פיקח
מאוד, משהו לא רגיל.

הייתה להם בבית אישה נוכריה שעובדת ובאה להסיק
את התנור כל שבת. שמה ב'אשכנז', היה להם גייים
עובדים בשבת ומסיקים את התנורים ומסדרים, כי
שמה זה סכנה וצריך לחמם את המקום ולסדר להם.

היא ראתה את הילד הזה הקטן שהוא כל כך יפה וכל
כך חכם ומשהו מיוחד שאין כמותו, אז היא תכננה
לחטוף אותו ולמסור אותו לכנסיה. הכישה יום אחד
לכאן ולכאן וראתה שכולם הלכו לבית הכנסת והילד
היה לבד, חטפה אותו והלכה.

האמא חושבת שהילד הלך מסביב לבית לאיזה טיול,
אך לא מצאו אותו. שאלו את המשרתת שאמרה
'אני לא יודעת'. מה שעשו לחפש את הילד של הרב
הגדול, לא מצאו. הילד גדל בבית הכומר, ושכח מה
זה אבא ומה זה אמא, והיה מוכשר מאוד. מה שלימדו
אותו, למד בקלות והצטיין. שלט בכל השפות והיו לו
 ידיעות נרחבות גם בנצרות, והגיע לדרגת 'קרדינל'.

הילד ניצח את האבא בשחמט

אחרי כמה שנים מת ה'אפיפיור' ורצו לעשות אותו
אפיפיור. בינתיים הוא נחשף לעבר שלו ונודע לו
בכלל שהוא יהודי. הוא גילה שאבא שלו זה הרב
הראשי של 'מגנצה' ועדיין הוא חי, אבל הוא לא רצה
עכשיו בשום אופן להיות יהודי ואמר 'מה לי ולזה?
אני חי בכבוד מלכים, יש לי כסף, גדולה, ואני אהיה

הלימוד שלך יהיה עוד יותר טוב ועוד יותר טוב....

שיעור הדף היומי
מפי הרה"ג דן גבאי שליט"א

**דף היומי במתיקות ובהירות, משניות
יומיות, נ"ך, מוסר, מעשיות והלכות**

בימים: א, ב, ד, ה, ביישיבת המישיב"ר רח' אודט ישראל 4, בת ים
17:40 תפילת ערבית < 18:00 תחילת השיעור

בוא ותגלה שגם אתה יכול לסיים מסכתות בהנהגה ובהנאה

ותיה קלה וחמה
לרוחת הלומדים

זוהר על הפרשה

ע"י שניגוש יהודה ליוסף נעשה יחוד עליון
ונעשה שלום בין השבטים וחיתה רוח יעקב

(ח"א ר"ו ע"ב) **רבי אלעזר אמר, ויגש אליו יהודה.** מאי טעמא יהודה בגין דהכי אצטריך, דאיהו ערב, כמה דאת אמר, כי עבדך ערב את הנער רבי אלעזר אומר מה הטעם שניגש יהודה יותר משאר אחיו הרי הוא רביעי באחים? ומפרש לפי שכן היה צריך שהוא ערב על בנימין כמו שנאמר כי עבדך ערב את הנער. וירא מלה, יהודה ויוסף הכי אצטריכו לאתקרבא כחדא. בגין דיוסף איהו צדיק, יהודה איהו מלך וסוד הדבר כי יהודה ויוסף כך היו צדיקים להתקרב יחד לפי שיוסף הוא צדיק והוא מושרש ביסוד העליון, ויהודה הוא מלך שמושרש במלכות העליונה. ועל דא ויגש אליו יהודה, בגין דקורבא דלהון דאתקריבו כחדא, גרם כמה טבין לעלמא וע"כ ניגש יהודה אל יוסף לפי שקרבתם שהתקרבו יחד גרמה כמה טובות לעולם כי היה יחוד עליון ונורא. גרם שלמא לכלהו שבטין. גרם שלמא בינייהו גרם שלום לכל השבטים גרם שלום ביניהם - בין יהודה ויוסף. גרם ליעקב דאתקריב רוחא דיליה. כמה דאת אמר, ותחי רוח יעקב אביהם גרם ליעקב שנתקיים הרוח שלו כי הוא התפארת העליון והרוח העליון כמו שנאמר ותחי רוח יעקב אביהם (בראשית מו). ועל דא קריבו דדא עם דא אצטריך ככלהו סטריין לעלא ותתא ועל כן ההתקרבות של זה עם זה יהודה ויוסף, נצרכה לכל הצדדים - בעליונים ובתחתונים.

יוסף הצדיק בכה על חורבן ב' בתי מקדש

(ח"א ר"ט ע"ב) **ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו.** רבי יצחק אמר, הא אוקמוה, דבכה על מקדש ראשון ועל מקדש שני שבכה על שני בתי מקדש שעתידים ליפול בחלקו של בנימין ונחרבים כבר פ"ח חז"ל מדוע נאמר צוארי לשון רבים.

פתח ואמר, (שיר השירים ד) כמגדל דוד צוארך בגוי לתלפיות אלף המגן תלוי עלי כל שליטי הגבורים. כמגדל דוד, מאן מגדל דוד. ושואל, ראשית צריך להבין מה הוא מגדל דוד בלא כ' הדמיון ומסביר דא מגדל דוד ודאי, דכנה ליה דוד, וסליק ליה גו ירושלים זה מגדל דוד בודאי שבנה אותו דוד המלך שהוא בית המקדש, ונקרא כך כי הוא קנה את המקום והכין כל מה שצריך לבנינו ובנה אותו לגבוה באמצע ירושלים. אלא כמגדל דוד, דא ירושלים דלעילא, דכתיב ביה, (משלי יח) מגדל עז שם יהוה בו ירוץ צדיק וינשגב אלא מה שאמר כמגדל דוד בכ' הדמיון זו ירושלים של מעלה שהיא המלכות בחינת דוד שכתוב בו מגדל עז שם ה' בו ירוץ צדיק וינשגב, ה' היא המלכות, במלכות יש יחוד עם הצדיק שהוא היסוד. מאן נשגב, אלא ההוא מגדל נשגב, בגין דביה ירוץ צדיק ומפרש מי הוא נשגב, כלומר האם תיבת נשגב מתייחסת אל

אתבני לבתר רדפנו יגענו לבנות אותו שתי פעמים ולא הניחו אותו לנו לנו ונחרב ולא נבנה אח"כ.

מה צואר, בגין דאשתצי, כל גופא אשתצי עמיה. הכי נמי כי מקדשא, בגין דאיהו אשתצי ואתחשך ועוד, מה צואר כיון שנחרב כל הגוף נחרב עמו, כך גם בית המקדש כיון שהוא נחרב ונעשה חושך, כך, כל עלמא הכי נמי אתחשך, ולא נהיר שמשא, ולא שמיא וארעא וככביא כל העולם גם כן נחשך אורו, ולא האירה השמש, והשמים והארץ והכוכבים לא נתנו ולא השפיעו את כחם.

יוסף הצדיק הוסיף לבכות עוד על גלות השבטים

בגין כך בכה יוסף על דא. ולכתר דבכה על דא, בכה על שבטין דאתגלו בשביל זה בכה יוסף על ב' חרבות של ביהמ"ק, ולאחר שבכה על ביהמ"ק בכה גם על השבטים שגלו. כד אתחריב כי מקדשא, כלהו שבטין אתגלו מיד, ואתבדרו ביני עממיא כי כאשר נחרב בית המקדש כל השבטים גלו מיד ונתפזרו בין האומות. דא הוא דכתיב וינשק לכל אחיו ויבך עליהם, עליהם ודאי. על כלם בכה, על כי מקדשא דאתחריב תרין זמנין, ועל אחיו עשרת השבטים, דאתגלו בגלותא ואתבדרו ביני עממיא זה מה שכתוב וינשק לכל אחיו ויבך עליהם פ"י על הכל בכה, על בית המקדש שיחרב שתי פעמים ועל אחיו עשרת השבטים שיגלו בגלות ויתפזרו בין האומות. ואחרי כן דברו אחיו אתו, ולא כתיב ויבכו, דהא איהו בכה, דנצנצה ביה רוחא קדישא, ואנון לא בכנו, דלא שרא עלייהו רוח קודשא וכתוב שאחרי כן דברו אחיו אתו ולא כתוב ויבכו דהיינו שהאחים גם כן, שהרי הוא בכה לפי שנצנצה בו רוח הקודש והם לא בכו מפני שלא שרתה עליהם רוח הקודש ולא ראו את הצרות והיסורים שיעברו על עם בני ישראל.

"והקל נשמע" זה קול השכינה שבכתה על חורבן ב' בתי מקדש

(ח"א דף ר"י ע"א) **תא חזי, והקל נשמע, דא הוא קול בלא וא"ו.** דא היא קלא דבכאת על מקדש ראשון ועל מקדש שני כמו שכתוב "והקל נשמע" זה הוא קול בלי אות ו' שהיא השכינה וזה הקול שבכתה, ובוכה גם היום על בית מקדש ראשון ועל מקדש שני. נשמע, כמה דאת אמר, קול ברמה נשמע. ברמה, מאי ברמה, דא הוא עלמא עלאה, עלמא דאיתי מה שכתוב נשמע פ"י כמו שכתוב קול ברמה נשמע מי נקראת רמה זה הוא העולם העליון, העולם הבא שהוא הכינה. וסימניה, מן הרמה ועד בית אל, מן העולם ועד העולם והסימן לזה מוש"כ מן הרמה שהיא כינה ועד בית אל שהיא המלכות (תהלים קו) מן העולם העליון שהוא כינה ועד העולם התחתון מלכות. הכא ברמה, דא עלמא עלאה. דהא ביהא שעתא די ברמה נשמע כאן

היסוד או אל המלכות, ומפרש, אותו מגדל שהוא המלכות הוא נשגב כשביל שבה ירוץ היסוד לצורך היחוד.

בית המקדש דומה לצואר

צוארך, דא בית מקדשא דלתתא, דאיהו קאים בתקונא דשפירא, כקדלא לגופא מי זה צוארך, ומפרש, זה בית המקדש שלמטה ונקרא צואר מפני שהוא עומד בתקון נאה ויפה כמו הצואר לגוף. מה צואר איהו שפירא דכל גופא, הכי נמי כי מקדשא, איהו שפירא דכל עלמא ומפרש מה הצואר הוא היופי של כל הגוף, כך גם בית המקדש הוא היופי של כל העולם.

בגוי לתלפיות, תלא, דכל בני עלמא הוו מסתכלין ביה, פירוש תל גבוה שכל בני העולם היו מסתכלים בו ומתפללים להקב"ה דהכי אוקמוה, תלפיות, תל דכל פיות דעלמא משבחון ומצלאן לגביה וכך פירשו במסכת ברכות, (ל' ע"א) תל שכל פיות העולם משבחום ומתפללים דרכו לקב"ה.

אלף המגן תלוי עליו, אליו אלף תקונין, דמתקנין ביה כדקא יאות פ"י אלו תיקונים שמתקנים בו כראוי, שכן העשר ספירות שכל אחת כלולה מעשר ועשר מעשר הרי אלף, וכן נתקנות ע"י הקרבות שהיו מקריבים בבית המקדש, וידוע שהמלכות נתקנת ע"י הגבורות שהם אלהים במלוי ההי"ן שהאחרונים שלו גימט' אלף, וכן ע"י שם א"ל שד"י שבעולם הבריאה ש"א"ל שד"י במילואו עולה אלף חז"ש אלף אלף וכו'. כל שליטי הגבורים, דכלהו קא אתיין מסטרא דדינא קשיא פ"י שכולם הם באים מצד הדין הקשה, מכיון שעיקר תיקון המלכות הוא ע"י החמש גבורות, שעל ידן היא מתקשטת.

מה צואר, כל תקונין דאתתא ביה תליין. כך במקדשא, כל תקונין דעלמא ביה תליין ושריין עוד מפרש, מה צואר כל תיקונין וקישוטי האשה בו תלויים כך בבית המקדש כל התיקונים של העולם, דהיינו השפע והברכה של כל העולם תלויים ושוורים בו. והא אוקמוה, דכתיב, (איכה ה) על צוארנו נרדפנו, על פי מקדשא, דאיהו צואר וישפירא דכל עלמא, נרדפנו, וכבר פירשוהו חז"ל שכתוב על צוארנו נרדפנו פ"י על בית המקדש שהוא הצואר ויופי של כל העולם יגענו למבני ליה תרין זמנין, ולא הונח לנו. דהא לא שבקוה לן, ואתחריב ולא

זוהר על הפרשה

יוסף ביקש מפרעה שיעזר לשלוח עגלות לאביו ולמעשה גם יוסף שלח עגלות וגם פרעה שלח עגלות

אמר ליה רבי יהודה, אנון עגלות על פי פרעה שדר לון אמר לו רבי יהודה בשלמא אם יוסף היה שולח את העגלות נחא, אבל אלו העגלות על פי פרעה שולח לו, דכתיב ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה והרי מפרש שלא יוסף שלח אותם זה לא מיומנו שלא האמר שכיוון לכל הענין דלעיל. אמר ליה, דיוקא דמלה, דכתיב ואתה צייתה זאת עשו אמר לו אני מדייק מהמילה שכתוב ואתה צייתה בתוספת אות ה' כי אות ה' מורה על דבר ידוע וכאן הוסיפה התורה אות ה' שפרעה אמר ליוסף ואתה צייתה את הדבר הידוע כך וכך תעשו. ואתה צייתה דייקא, ובגין כך כתיב בה"א, משמע דיוסף תבע לון ח"ו ואתה צייתה ובקשת אותי לשלח ולכן כתיב צייתה באות ה' לבסוף כלומר אתה יוסף שצייתת את הדבר הידוע ששאלת ממני רשות לשלחם אני מצוה אותך לשלחם, ובגין כך ולכן כתיב ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה כלומר מכיון שיוסף ביקש ופרעה הסכים ונתן לו רשות אז הוא שלח את העגלות לסימן לאביו שהם למדו לפני שנפדרו הלכות עגלה ערופה. ויעקב לא אתקיים במלה, עד דתמא לון ויעקב לא עמד על הדבר ולא האמין להם שיוסף חי עד שראה את העגלות והבין את הרמז. דכתיב שכתוב, וירא את העגלות התבונן וזכר אשר שלח יוסף לשאת אותו ותחי רוח יעקב אביהם.

כאשר השכינה לא שרתה על יעקב נאמר "יעקב אבל כששרתה עליו השכינה נאמר "ישראל"

אמר רבי שמעון, בקדמיתא ותחי רוח יעקב, ולכתר ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני ח' אמר רבי שמעון בתחילה כתיב ותחי רוח יעקב ואח"כ כתיב ויאמר ישראל מדוע שינה פעם יעקב ואח"כ ישראל שמראה שעלה במדרגה גבוהה מאד. אלא, בקדמיתא קרי ליה אורייתא יעקב, בגין שותפתא, דאשתתפו שכינתא בההוא חרם, כד אודבן יוסף אלא בתחילה התורה קוראת לו יעקב בגלל השותפות שהשכינה השתתפה איתם כאותו החרם שלא תשרה השכינה על יעקב ושם יעקב מראה שלא היה לו תוספת יתרון על שאר בני אדם. והשתא דשכינתא סלקא, כדן איהו, ותחי רוח יעקב אביהם, ודא הוא רזא דשכינתא אמנם עתה שהשכינה עלתה ונסתלקה מאותו חרם שהרי הותר החרם שאמרו השבטים עוד יוסף חי, אז כתיב ותחי רוח יעקב שהורה הוא סוד השכינה שחזרה לשרות בו. וכתר דאיהו קיימא בקיומא, (בגין) כדן דרגא דלעילא, אתערב לגבה, דרגא דאיהו ישראל ולאחר שהשכינה עומדת בקיומה ונסתלקה מן החרם ושבה לשרות על יעקב אז המדרגה העליונה שהיא בזוית תפארת בזוית ז"א הנקרא ישראל נתעורר ובה אצלה ונתייחד עתה ועי"ז באה הנבואה ונקרא בשם ישראל. (ג"א) כדן דרגא דלעילא, אתער לגבה, ואיהו דרגא דישאלא) מכאן, דדרגא דלעילא לא אתער לעילא, עד דאתער בקדמיתא לתתא מכאן לומדים שמדרגה העליונה אינה מתעוררת עד שמתעורר בתחילה קודם למטה כי דבר ידוע הוא אם יש אתעוררת דלתתא יש אתעוררת דלעילא, דהא תתא ותחי רוח (דף ריא ע"א) יעקב בקדמיתא, ולכתר ויאמר ישראל שהרי כאן כתיב קודם ותחי רוח יעקב שקודם היתה התעוררות למדרגת יעקב למטה ואח"כ כתיב ויאמר ישראל שהיתה התעוררות למעלה.

מקודם שגיע זמנו שישלח בו מלאך המות ולפני שיקח רשות ליטול את נשמתו. דהא לא שליט בכר נש, עד דנטיל רשו שהרי אין מלאך המות ואין השטן שולט על האדם וממית אותו עד שמקבל רשות.

ובגין כך, אית ליה דינא לשלטאה על ההוא אתר ולכן יש לשטן מן הדין יש לו לשלוט על אותו מקום. כמה דאת אמר כמ"ש, (דברים כא) לא נודע מי הכהו כי הם שותקים ולא חוקרים מי הרג אותו. הכי נמי אית ליה דינא דלא אתיידע, בגין לקטרגא על ההוא אתר וכמו שהם לא חקרו לידע ועדיין לא נודע מי הכהו, כך יש לו למלאך המות לתבוע דין שלא נודע על מי בפרטות אלא על אותו מקום בכללות כדי לקטרג על אותו מקום. ועל דא ועל כן התיקון הזה, (דברים כא) ולקחו זקני העיר ההיא עגלת בקר וגו'. בגין לאעכרא דיניה דההוא אתר, ולאשתתבא מניה לפי שבמעשה עריפת העגלה הם מתקנים את מה שנעשה ומעבירים הדין מאותו מקום ובוה יכפרו על אותו שנחרג בלא זמנו ואז לא ישלח בהם המקטרג ואין לו עתה זכות ותביעה על אותו מקום ואז ינצל ממנו, ועגלה זו היא כמו שעיר לעזאזל שנותנים לשטן חלק המגיע לו.

יעקב שלח את יוסף בלא לוייה ובלא אכילה

תא חזי, יוסף כד אתפרש מאביו, בלא לוייה, ובלא אכילה אשתדר, ונהו מה דהוה בא וראה, יוסף כאשר נפד מאביו בלי לוייה ובלי אכילה נשתלח לאחיו והיה מה שהיה עד שירד למצרים. וכד אמר יעקב וכאשר אמר יעקב, (בראשית לו) טרופ טרופ יוסף, אמר, כי ארד אל בני אבלי שאוילה, דאנא גרימנא ליה כי אמר אני גרמתי לו לענין זה שהרי שלחתי אותו בלי אכילה ובלי לוייה. ותו, דהוינא ידע דאחוי סגין ליה, ושדרנא ליה ועוד יותר קשה שהייתי יודע שאחיו שונאים אותו ועם כל זה שלחתי את יוסף אליהם ולכן אמר שהוא ירד ח"ו לשאלו. ורמז קא דמיז ליה וזה הרמז ששלח לו יוסף, לאביו ששלחתי אותי למקום סכנה, ועגלה גימ' גיהנם.

מן גלותא ברחמי

גם כן ברמזה זה העולם העליון הכינה, שהרי באותה שעה אשר נשמע קול בכיית השכינה בכינה. כדן מה כתיב אז מה כתוב (ישעיה כב), ויקרא ארני יהוה צבאות ביום ההוא לבכי ולמספר וגו' שנתעורר למעלה צער גדול על החרב.

עגלה יפהפיה מצרים - בזכות עם ישראל, ואח"כ ישראל ישלטו עליהם

(דף רי ע"ב) תא חזי, כתיב בהו במצרים בא וראה מה כתוב על מצרים, (ירמיה מו) עגלה יפהפיה מצרים מצרים היתה פעם מלכות יפה. ורזא דעגלה דא וסוד עגלה זו היא, הוה ישראל תחות שלטניה כמה זמנין וכמה שנין שהיו ישראל תחת שלטון מצרים כמה זמן כמה שנים כידוע כמו דר"ז שנה. ובגין דזמנין ישראל לשלטאה לכתר עליה, אתרמיז לון השתא עגלות ומפני שישאל עתידים לשלוט אח"כ עליהם נרמז להם עתה עגלות כלומר שהיו משועבדים אותם העגלות שהם המצריים שהם הקליפות מלכות הרשעה שיהיו נמשכים תחת כפות רגלי ישראל.

יוסף הצדיק לא שכח את לימודו עם יעקב אביו אפילו במצרים השמאה

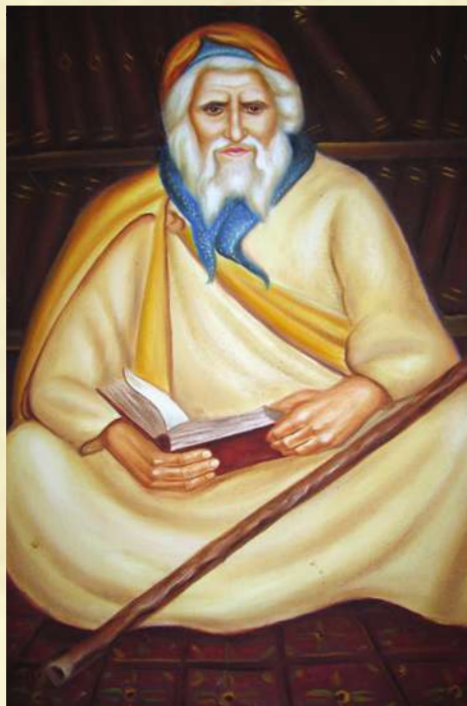
רבי אלעזר אמר, רמז רמז ליה יוסף ליעקב על עגלה ערופה רבי אלעזר אמר רמז רמז יוסף ליעקב עגלה ערופה. דהא בההוא פרקא אתפרש מניה שהרי כשנפדר יעקב מיוסף היו לומדים פרק בענין עגלה ערופה ואמר יוסף אשאל לו עגלות לרמז לו כי הדרוש העמוק שלמדנו היה סוד עגלה ערופה ורצה שאביו ידע שעדיין ראשו בתורה. ואוקמוה וכבר פירשוהו רבותי, עגלה ערופה, דאיהי אתיא על דאשתתבא קטולא, ולא אתיידע מאן קטיל ליה עגלה ערופה שהיא באה על מי שנמצא הרוג ולא נודע מי הרגו. ובגין דלא ישלטון על ארעא רוחין בישין דלא אנטידיכו, יהבין האי עגלה לתקונא וכדי שלא ישלטו על הארץ ורוחות רעות שאינן צריכות לכן נותנים את העגלה הזאת לתיקון, בגין דלא ישתמוזעון לגביה, ולא ישלטו עליהו והכל כדי שלא יפגשו בהם הרוחות וידעו ויכירו את אותו קהל ולא ישלטו עליהם.

יש פעמים שבני אדם מקדימים את מלאך המות והורגים ונוטלים הנשמה טרם שגיע זמנה

תא חזי, כל בני נשא בלהו עברין על ידי דמלאך המות בא וראה, כל בני האדם כולם עוברים מן העולם ע"י מלאך המות, כד מהאי דאקדימו ליה בני נשא, עד לא ימטי זמנא לשלטאה ביה וליטול רשו חוץ מזה האדם שהקדימו בני האדם ליטול את נשמתו עוד

קם והלך אצל פרנסי העדה, ודיבר על לבם כי יכתירוהו שימלא מקום אביו ברבינות, "אמנם צעיר לימים הוא", אמר להם, "אך הינו כלי מלא וגדוש בחכמה, ראוי לכהונה הרמה".

ולא זו בלבד, אלא שהוא עצמו התיישב גם בריסאני, עיר מגורי רבינו, וקבע ללמוד עמו בחברותא. עם הזמן, הפך רבי מרדכי בן שימול לשבת לפני רבינו כתלמיד ממש, ואף כשעקר מריסאני, התמיד לעמוד עמו בקשר.

לאחר כמה שנים יסד רבינו את ישיבתו בתאפיללת, אליה נקבצו תלמידים מרחבי המחוז ואף מחוצה לו. מהישיבה יצאו בעלי תריסין רבים, מהם נעשו רבנים ודיינים, מורי הוראה ומרכיצי תורה.

מאות תלמידים למדו בישיבתו, ובמרוצת השנים עלה מספרם לכדי אלפים. הם נכנסו להיכלה של תורה ויצאו מלאים וגדושים בחכמה טהורה, כפי שניתן ללמוד מספרי רבינו.

סדר יומו המופלא

על סדר יומו המופלא, אנו למדים מדברי בנו רבי אהרן זיע"א, אשר הביאם בתוך הקדמתו לספר "פיתוחי חותם", וזו לשונו.

"יום ליום יביע אומר, אמרות ה' אמרות טהורות, ולילה ללילה יחוה דעת. ששה סדרי משנה בעל פה בפיו היו שגורות, ככל לילה ח"י פרקים לומד בקדושה ובטהרה, וחזור ולומד בדברי מן ומור"ם ובפוסקים, וסביב הולך אל מקור דבריהם בגמרא, וקרוב לחצות ישן מעט שינת עראי ומשם ואילך נדדה שנת המלך.

"ויקם ויבוא אל תיקון רחל בכבי ובתחנונים, ומשם נכנס אל תיקון לאה כשיר ושכחה לחבר האוהל להיות חוברות אישה אל אחותה, כי כן ציווה המלך. ובעת הזה שערי רצון ושערי רחמים נפתחים, ושמונה שערי קדושה לפניו כאור זורחים, ועץ חיים

שירפי קודש

בהתבקש רבי מסעוד לישיבה של מעלה, נותר רבינו יתום, ועול ימים. לאחר היותו לאיש, מלא וגדוש בתורה, קדושה וחסידות, עזב את הכפר בו נולד ועבר לגור בעירה ריסאני. ולא עלתה על דעתו להתעטר בעטרת קודש, ולפרנסתו שימש כמלמד דרדקי.

הכתרתו לראש ישיבה

באחד הימים, נקלע לעיר אחד מגאוני הדור, המקובל רבי מרדכי בן שימול זי"ע, מחכמי אלג'ה, וחיפש מקום להתיישב בו. במסעו הוא הגיע גם לריסאני, אולם לא מצא בה חכמים המעמיקים בלימודם. אמנם עמד על טיבם שהם יראים ושלמים ומדקדקים בהלכה, אך לא מצא שקדנים שעוסקים בעומק הסוגיות.

באחד הימים, נכנס רבי מרדכי לבית המדרש, וראה גמרא מסכת חגיגה. דמעות החלו לזלוג מעיניו, והוא נשא קינה בקול נהי: "חגיגה- חגיגה, מי הביאך הלום ומה מעשיך בארץ תלאות זו? הרי בדר תשבי בבתי מדרשות אלו, מבלי שמישהו יגלול את ידיעותיך ויבק את צוף אמריך".

בפינת בית המדרש עסק רבינו האביר יעקב בהוראת הדרדקי. הוא קם ממקומו, וניגש אל החכם האורח ושאלו במליצה, כשחיוך על פניו, "מדוע יקונן מר על מסכת זו, ששמה 'חגיגה' ולא 'קינה'?"

הם באו בדברים, והנה מגלה רבי מרדכי כי הבחור הניצב לפניו בקי גדול בכל מסכתות הש"ס, ויאוורו עיניו.

מששמע כי הגו בנו של הרב המנוח רבי מסעוד,

מעשיות והנהגות מכלי ראשון שנשמעו מפי קודשו של מן הגאון המקובל חכם **בנידו שמואל** שליט"א על רבותיו חכמי ישראל **שירפי הקודש** ומה ששמע מפי קודשם על רבותיהם זיע"א

רבי יעקב אבוחצירא זצוק"ל – האביר יעקב

תולדותיו

עריסתו של רבינו עמדה בבית אביו, רבינו מסעוד אבוחצירא זיע"א, שכיהן כרבה של תאפיללת. רבי מסעוד היה בנו של רבינו אברהם אבוחצירא זיע"א, אשר זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב.

בהולדתו, נקרא שמו כישראל "יעקב", על שם דודו, מורו ורבו של אביו, רבי יעקב זיע"א.

משחר ימיו עלה והתעלה בקנייני תורה ובגדרי קדושה ופרישות. את רוב תורתו רכש מפי אביו הקדוש, שלימדו תורה מדי יום ביומו.

רבי יעקב אבוחצירא

פניך, תשתה, ותמלא את הכדים, אמר לו רבי יעקב. וכפי שהורה לו, כך היה, שמצא רבי אברהם בתוך המדבר היבש מעץ של מים זכים, ושתי וחיה נפשם.

בהמשך הדרך, כעודם פוסעים במדבר השמש נשארם רגליהם אל נהר שמימיו עלו על גדותיו ולא יכלו לחצותו. אמר רבינו יעקב לרבי אברהם, "אתה גבוה וחסון, תרכיב אותי על כתפך וחצה עימי את הנהר", וכך הווה עובדא. רבי אברהם העביר את רבינו יעקב את הנהר,

וכשהגיעו לגדתו השנייה, המשיך רבי אברהם לשאתו על כתפו. ביקש ממנו רבינו יעקב שיוירד אותו מעל כתפיו, אך אז אמר לו רבי אברהם, "איני מוריד אותך, עד שתברך אותי ברכה מיוחדת". ברכו רבי יעקב ואמר, "מבטיח אני לך שלא תראה פני גיהנום".

ויהי, כאשר הגיעו לעיר, הרים רבינו אברהם את רבינו יעקב על כתפיו, ויצאו כל העיר לקבלו בשירה ובריקודים.

ואכן זכה רבי אברהם להעמיד תלמידים הרבה. וכשיבחנו היה אומר לתלמידיו, "אם אתם לומדים תורה, לא תראו פני גיהנום, ואם לא תלמדו - יהיה הדין ח"ו. לא כמוני, שהכטיח לי הצדיק שלא אראה פני גיהנום".

בשנת תש"ע הביאו את גופת הצדיק ר' אברהם טנזי זצ"ל ממרוקו ונקבר בירושלים. וסיפר מורנו הרב שליט"א, "שמעתי מיהודי חשוב אחד שאמר שגופתו של רבי אברהם היתה שלמה".

שרבי קודש

להתרמת אחרים. היה יוצא למסעות שנמשכו שבועות וחודשים, בטלטלות מיגעות בדרכי חתחתים, בהשליכו חייו מנגד ובמסרו נפשו, למען הביא רווחה לאבינוני עמו.

מים בלב מדבר סהרה

בספר "מעשה ניסים" על רבי יעקב אבוחצירא זיע"א מסופר, כי באחד הימים הגיע רבי יעקב והתארח בכפר מגוריו של רבי אברהם טנזי זיע"א. רבי אברהם כיבדו כבוד גדול, ואנשי המקום ניגשו להתברך מפי רבינו יעקב. ויהי, אשר הגיע זמנו של רבינו יעקב ללכת מן המקום, פנה אל מארחו לאמור: "לכולם אצלתי ברכה, ועליך מה יהא?"

ענהו רבי אברהם ואמר לו, "תורת הנגלה זכיתי לדעת, אך אל תורת הסוד טרם נכנסתי..."

אמר לו רבינו יעקב, "בוא עמי אל ביתי אשר כתפיללאת. תשהה אצלי ששה חדשים, ואלמד אותך דת תורת הסוד". וכך היה.

בדרך, הלכו דרך מדבר סהרה, והשמש יקדה במלוא עזה, והמים שהיו עימם אולו. מיד פנה רבי אברהם אל רבינו יעקב לאמר, "האיך נרווה את צמאוננו?" ציווהו רבינו יעקב לקחת את הכדים, וללכת אל מקום סלע פלוני, שם ימצא מי מעיין זכים. "תרחץ

ומבוא שערים בידי מוכנים, לבוא בם אל הקודש לפני ולפנים, ומאור הוורה הקדוש האיר אורו וגם זרח, ובו היה כגיבור לרוץ אורה, ובזוהר חדש ובספר התיקונים הנוראים מהם עשה ייחודים וחדושים ורמזים וכוננות נפלאים.

"ובאור הבוקר כנשר על מצות ציצית ותפילין ירחף, יפשוט ידיו ייקחם ולבית הכנסת הולך במהרה, להיות ראש העשרה, ותפילתו תפילת חסידים זכה ובורה, ושם יושב ועוסק בתורה, כי שם היתה ישיבתו, ולקיום הנפש דווקא אכילתו ושתייתו, ויהיו ידיו אמונה עד בא השמש במצות הצדקה, פיזר נתן לאבינונים להשביע נפש שוקקה". עכ"ל.

חכמתו וצדקותיו

בקי עצום היה רבי יעקב זצ"ל בכל חדרי תורה, וכל שביליה נהירים וגלויים לנגד עיניו. כאמוראי המוליד משוטיו בים הגדול, ירד רבינו למים שאין להם סוף, מי תורה הרחבה מני ים, כשהוא שולח ממעי החכמה פנינים יקרים ומאירים בזיו יקרות. די להצין בספריו הקדושים, כדי לעמוד על כותבם שהיה בקי עצום ומופלא, וכל רז לא אניס ליה.

מופלג היה במתן צדקה לעניים. מכספו הוזיל עד קצה גבול היכולת, והיה מוסר נפשו אף

הבנין מעל מצבת קבורתו של אביר יעקב בדמנהור שבמצרים

היכל מרן הבית יוסף

ההלכה היומית שע"י מוסדות המיישר

המשך דיני רפואה בשבת

באיזה אופן מותר להניח רטיה ע"ג המכה בשבת?

כתב בחזו"ע (ח"ג עמ' רלה) שאם אדם נחתך ויכול להגיע לידי סכנה, מותר לו אפילו ע"י ישראל להניח רטיה עם משחה ע"ג המכה בשבת.

ועוד מבואר בשו"ע (סע' כג) שמותר ליתן בגדים ע"ג המכה, שאינו אלא כמשמרה שלא תישרט ותיפתח המכה יותר.

האם מותר בשבת לפתוח בשבת פצע עם מוגלה?

מבואר בשו"ע (סע' כח) שאסור להפיס מורסה בשבת, כלומר שאסור לחתך בצורה יפה פצע עם מוגלה, אבל אם הוא רק פותח את הפצע כדי שיצא המוגלה מותר. וכתב המשנ"ב (ס"ק פט) שאע"פ שיש שם דם מותר להפיס את המורסה, כיון שהדם כבר מנותק מהגוף מערב שבת, אבל אסור לו ללחוץ על הפצע בחוזקה או לגרד בחוזקה כיון שאז הוא מוציא דם חדש בידיים.

כתב במנוח"א (ח"א פכ"א סע' קב) אדם שנכנס לו רסיס של זכוכית או מתכת בשבת לגופו מותר לו להוציאו אע"פ שיצא מעט דם, אבל לאחר שיצא הרסיס אסור להוציא דם כדי להוציא את הזיהום, אא"כ יש חשש סכנה בדבר.

האם מותר לתלוש עור המדולדל באצבעותיו או ציפורן שפירשה בשבת?

מבואר בשו"ע (סע' לא) ציפורן שפירשה או פרשו רצועות דקות של עור מאצבעו בשבת, אם פרשו רובן כלפי מעלה ומצערות אותו, מותר להסירן בידו, ומביא בשו"ע (שם) מחלוקת ראשונים מה הכוונה בפרשו כלפי מעלה, לדעת רש"י (שבת צד: ד"ה כלפי) פרושו כלפי ראשי אצבעותיו, ולדעת ר"ת (שם ד"ה והוא) פרושו כלפי הגוף, והסיק בשו"ע שיש לחוש לשני הפרושים ולמעשה אין לתלוש את הרצועות עור המדולדלות.

כתבו הבא"ח (פ' תצווה ש"ב ס"ה) ובהליכו"ע (ח"ד עמ' רא) שציפורן שפירשה רובה מותר לתולשה בידו, ומש"כ בשו"ע שיש לחוש לב' הפרושים הוא רק לענין עור, אמנם בפסקי תשובות (הע' 450) כתב שהרבה מהראשונים ומהפוסקים סוברים שהדין של כלפי מעלה או מטה שייך גם בציפורן, וממילא מה שכתב בשו"ע שיש לחוש לב' הפרושים מדבר גם על ציפורן.

האם מותר לסוך בשמן על המכה בשבת?

מבואר בשו"ע (סע' כב) שמותר לסוך שמן על המכה בשבת ואין בזה משום רפואה, ואפילו בגמר מכה שיש קצת צער מותר.

וביאר המשנ"ב (ס' ע) והבא"ח (ש"ב פ' תצווה ס"ב) והאורל"צ (ח"ב פל"ה ס"ז) וההליכו"ע (ח"ד עמ' ר) שכל זה הוא דווקא בזמנם שהיו רגילים גם הבריאים לסוך את גופם בשמן, ולכן בזמננו שאין רגילות לבריא לסוך את גופם בשמן אסור לחולה לעשות כן, משום שניכר שזה לשם רפואה, (וגזרו על כל רפואה בשבת משום שחיקת סממנים), אבל בגמר מכה כתבו המשנ"ב (שם) וההליכו"ע (שם) שאף בזמננו מותר שהוא לתענוג ולא לרפואה.

מבואר מכאן שכל דבר שגם דרך הבריאם לעשותו מותר גם לחולה לעשותו, (וכן מבואר להלן בדברי השו"ע סע' לז).

האם מותר להניח בשבת ע"ג מכתו תחבושת?

מבואר בשו"ע (סע' כה) אם אדם הניח מע"ש ע"ג מכתו רטיה עם משחה והיא נפלה בשבת ע"ג קרקע לא יחזירנה, (וביאר במשנ"ב ס"ק פא, שמא ימרח להחליק את הגומות שיש בה), אבל אם נפלה על כלי מותר, (וביאר במשנ"ב ס"ק פב, שזה נחשב כאילו הוחלקה ממקומה שמותר לחזור ולסדרה), וע"י גוי מותר להניחה גם בשבת.

משמע מדברי השו"ע, שאסור ליתן בתחילה בשבת רטיה עם משחה ע"ג מכתו בשבת, וכ"כ הגר"ע (גליון כה"ח סי' שכח), אמנם כתבו הגרש"א (שש"כ פלי"ד הע' ע) והחזו"ש (ח"ד פפ"ט ס"ק לד) שאם הניח קודם משחה ואח"כ את הרטיה מותר, משום שנחשב כממרח כלאחר יד.

ונחלקו הפוסקים מה הדין שהוא הורידה במתכוון ע"מ להחזירה, דעת הכה"ח (אות קנד) שאסור להחזירה אלא ע"י גוי, אמנם דעת המנוח"א (ח"ג פ"כ ס"ח) להקל להחזירה אף שמרוחה במשחה עבה, והמשנ"ב (ס"ק פב) הביא בכך מחלוקת, וכתב שאם הוא הוריד ע"מ לתקן אפשר שיש לסמוך על המקילים.

מעשה בירחורי

שאלות אקטואליות מבית הדין
בעניני חושן משפט
בעריכת הר"ג רבי יעקב כהן
שליט"א
מאבירי מוסדותינו

ילד שננעל בחדר מי ישלם את התקן?

שאלה: משפחת מזרחי ערכו מסיבת חנוכה למשפחתם המורחבת לשם כך שכרו קרוואן סמוך לביתם, במהלך המסיבה אחד מהילדים הקטנים בן שלש נכנס לחדר השירותים ונעל על עצמו את הדלת אך לא ידע כיצד לפתוחה, הילד נכנס להיסטריה והתחיל לצרוח, המשפחה ניסו להרגיעו, בנתיים שלחו לבעל הקרוואן שיביא מפתח לדלת, אך הלה הביא להם צרור מפתחות שאין בו מפתח מתאים, כיון שראו כך והבינו שהילד כבר במצב סכנה [כמבואר בהלכות שבת] עשו חור בדלת מבחוץ לכפנים ופתחו את הדלת מכפנים, בעל הקרוואן דורש מהם לתקן את הנזק שעשו שהרי גם בביתם אילו היו שוכרים כדי להציל את התינוק היו מתקנים.

תשובה: מעיקר הדין אינם חייבים לתקן את הנזק אך אם עשו תנאי שיחזירו את המקום כפי שקיבלוהו צריכים לתקן.

הנימוק: בשו"ע סימן ש"פ ס"ג פסק שאם הנדרף שכר כלים של רודף, פטור. אבל אם שכר כלים של אדם אחר כדי להציל עצמו מהרודף, חייב, שהמציל עצמו בממון חבירו, חייב. והנה לכאורה בנידון דידן משפחת מזרחי ששכרו את הדלת הרי הם מצילים את הילד בממון בעל הקרוואן וחייבים לשלם לו. אלא שיש מקום לדון לפוטרום הואיל והדלת עצמה היא כביכול הרודפת את הילד בזה שהיא סגורה, והרי כמו שכתב שם השו"ע בסעיף ד' "ספינה שחשבה להשכר מכובד המשוה, ועמד אחד מהם והקל מהמשא והשליך בים, פטור, שהמשא שבה כמו רודף אחריהם להורגם, ומצוה רבה עשה שהשליך והושיעם", וביאר האחרונים [ע"פ הרב המגיד והב"י בביאור הרמב"ם] שמדובר שהיתה הספינה טעונה יותר מדאי, והיו המשוה כרודף, אבל אם אינה טעונה יותר מדאי, ובא נחשול לטבע, חייבים לשלם [ומ"ש כן הרמ"א בשם י"א אין הוא חולק על השו"ע בזה ע"י ט"ז ובי' הגר"א]. אמנם אם הוגו כמפורש שיחזירו את המקום כפי שקיבלוהו כפי שיש כותבים כן בחזו"ה, ודאי שעליהם לתקן את הנזק.

לזכרון עולם בהיכל ה'

רות
בת שרה

מרדכי
בן חביבה

גבריאל
בן מסעודה

ר' שלום אחרון
בן רחל

איגרת ל בני הנעורים

הקב"ה מנהל את העולם בצורה מופלאה

"ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי, ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה, ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכתם אותי כי למחיה שלחני אלהים לפניכם". לאחר שהתוודע יוסף לאחיו אמר להם שלא יעצבו על שמכרו אותו למצרים כי למחיה שלחו אלוהים. וכן מצינו בפרשת ויחי שאומר יוסף לאחיו לאחר מות יעקב "אל תראו כי התחת אלקים אני, ואתם חשבתם עלי רעה, אלקים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחיות עם רב". (בראשית ג, כ), כלומר למרות שאתם התכוונתם לרע אך הקב"ה מנהיג את עולמו, ומשיב דעת חכמים אחרים, הוא שגרם לכם לטעות כדי שיוכל להטיב לבריותיו, כי הוא יתברך יודע מה נוח וטוב לאדם, שפעמים רבות נראה כרע ולבסוף נמצא לטובה, וכך אירע ליוסף עם אחיו, הקב"ה עילת העילות וסיבת הסיבות, עשה שימכר ויירד למצרים והכל לטובה כדי להחיות עם רב.

ובכל עת ובכל זמן רואים כיצד הקב"ה מנהל בטוב את העולם בצורה מופלאה ועמוקה עד אין חקר ותכלית וגם דברים שנראים חלילה כדברים שאינם טובים אין דבר רע יורד מן השמים וכמו שכתבנו בפרשה שעברה מה שנאמר במדרש רבה שלאחר מכירת יוסף כל קדושי עליון היו בצער יעקב אבינו דמות דיוקנו של הקב"ה יוסף הצדיק וגם כל השבטים וכו' כולם בצער ואילו הקב"ה יושב בשמים ובורא את אורו של משיח היינו אורו של משיח בן יוסף שיוולד מיוסף ואסנת בת פוטיפרע ומשיח בן דוד שיוולד על ידי שירד יהודה מאת אחיו מן הגדולה וכו' ונתגלגל להביא את פרץ שממנו בא משיח בן דוד

וכן מצינו בגמ' (נדה לא.) אמר ר' יוסף, מעשה בשני בני אדם שרצו לנסוע בספינה כדי לסחור, אבל לאחד מהם נתקע קוץ ברגלו, ולכן לא יכל לעלות לספינה, התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינתו של חבריו בים, התחיל מודה ומשבח. ועוד מסופר על חבורה אחת של עובדי דרכים שלנה סמוך לכותל אחד, ובא כלב ועשה את צרכיו, על אחד מבני החבורה, ולכן הוצרך לקום ולרחוץ עצמו מהלכלוך, כשהתרחק מחבריו נפל הכותל על חבריו ומתו, והוא נצול. וכך סיכם חובת הלבבות (שער הבחינה) את דבריו: כשתבחן עניני העולם תראה בהם פלא גדול, כי יש הרבה דברים שבאים בניגוד לרצוננו, ולבסוף רואים שהיו לטובה, וכן להיפך.

וכן מסופר במסכת ע"ז (מ:) - פעם אחת חש רבי במעיו, שאל, האם יש אדם שיועד האם יין תפוחים של עובדי כוכבים אסור או מותר? אמר לפניו ר'

ישמעאל ב"ר יוסי: פעם אחת חש אבא במעיו והביאו לך יין תפוחים של עובדי כוכבים של שבעים שנה ונתרפא. בדקו ומצאו עובד כוכבים אחד שהיו לו שלש מאות נודות יין של תפוחים של שבעים שנה. ושתה ונתרפא. אמר: ברוך המקום שמסר עולמו לשומרים. אדם עושה מעשים ונראה לכאורה שהוא המחליט והקובע אך למעשה הקב"ה מנהיג את עולמו וכל ההחלטות והמעשים לצורך הנהגתו. וזהו עיקר תכלית עבודת האדם בעולמו להכיר ולתלות בהשגחה פרטית את כל שקורה עמו ולהבין שיש בזה רצון ה', ורצון ה' זה מתנה.

פעם שאל החפץ חיים יהודי אחד על מצבו, והלה השיב, לא היה מזיק אם היה מעט יותר טוב, אמר לו הח"ח, מנין הנך יודע שזה לא היה מזיק? הרי השם יתברך יודע מה טוב לך ורוצה בטובתך, ומאחר שלא נתן לך, ודאי שמצבך הנוכחי טוב עבורך.

כששואלים ורוצים השגה שכלית הקב"ה מקבל הטענה ונוהג לפיה, ונותן ברכה לכאורה טבעית. אבל כשלא שואלים ומשיגים את ה' כביכול באמונה, אין כל דאגה, הקב"ה מביא לאדם ישועה בדרכים שלא חב עליהם כלל והכל מסתדר בצורה פלאית. האדם קובע את ההשגחה איך יתנהג הקב"ה כלפיו אם בהנהגה טבעית, או על טבעית, תלוי באדם עצמו במבטו ובהשקפתו שלו עצמו, באותו מידה יזכה לצורת ההנהגה.

רעיון דומה מצינו בגמרא כתובות (עז:), הגמ' מספרת על רבי יהושע בן לוי שהיה מקרב בעלי ראתן חולים במחלה מסוכנת ומדבקת מאד, שכל החכמים היו בדלים מהם מחשש להידבקות והוא היה מושיבם אצלו ועוסק עימם בתורה, מובטח היה שהתורה תגן עליו ולא יוזק. כשהגיע זמנו של ריב"ל להפטר מן העולם אמרו למלאך המוות לעשות לו רצונו קודם שלוקחו מן העולם. וריב"ל ביקש שיראה לו מקומו בגן עדן וגם לקח את סכיניו, ואז קפץ ונכנס חי לחיי העולם הבא. ובהמשך הגמ' מסופר על ר' חנניא בר' פפא שהיה גדול הדור שגם אליו בא מלאך המוות להראות לו את מקומו אך הפעם לא נתן לו את סכיניו כפי שעשה עם ריב"ל מפני שלא מסר עצמו ללמוד תורה עם בעלי ראתן.

ולכאורה תמוה שהרי פיקוח נפש יש בדבר ללמוד עם חולים מסוכנים שכאלו והעושה כן מפקיר עצמו למוות, ודבר שלא יעשה הוא, והראיה לכך שאכן שאר גדולי הדור לא עשו כמעשיו להסתכן בנפשו, אם כן מדוע זכה הוא דווקא לזכות זו שקיבל את סכיניו של מלאך המוות ולהיכנס חי לשמים, ולכאורה עבירה בדבר? אלא יש לומר שריב"ל לא ראה כל סכנה בדבר, היה אומר "אילת אהבים ויעלת חן" - אם מעלה חן על לומדיה אגוני לא מגנא? וממילא אין כאן כל סכנה ופיקוח נפש, מה שאין כן אצל שאר חכמים ראו הם את המציאות האמיתית, ראו את ה"וחי בהם ולא שימות בהם" ואסורים הם בלימוד תורה עם חולים אלו אם כן חזינן שלמרות שבפשוטם של דברים ריב"ל עבר עבירה שהכניס עצמו לסכנה מיהו לשיטתו הבין שאין כאן כל סכנה שהתורה מגנת ומצילה. והקב"ה התנהג עמו כפי שקבע לעצמו וזיכהו בזכות גדולה זו להיכנס חי לחיי העולם הבא.

התורה היא הכח של האמונה והאמונה היא הכח של התורה.

"ויאמר אלקים לישראל במראות הלילה ויאמר יעקב יעקב ויאמר הנני, ויאמר אנכי האל אלקי אביך אל תירא מדרה מצרים כי לגוי גדול אשימך שם, אנכי ארד עמך מצרים ואנכי אעלה גם עלה וגו'" (בראשית מו, ב - ד) "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה" (בראשית מו, כח) וכתב רש"י בשם המדרש (ב"ר צ"ה, ג') להורות לפניו - ליתן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה. איך אפשר לרדת למצרים? איך אפשר לחיות בגלות בתוך ערוות הארץ? אלא שיש לומר, צריך בית מדרש, עם תורה אפשר לרדת למצרים, רק שה' יורד עימך לתוך ערוות הארץ אפשר לחיות שם. ועוד יש לומר צריך לראות בית המדרש מול העיניים, לא את פרעה וכל מסגדיו ותרפיו, כשוראים בית מדרש ניכר כבר מה עיקר ומה טפל ואפשר לעבור את כל גלות מצרים ללא חשש. והוא שאמרו חז"ל "אם פגע ממך מנוול זה משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח אם ברזל הוא מתפוצץ" (קידושין ל:), מדוע מה שנא בית המדרש משאר מקומות אחרים, אלא שבתוך כותלי בית המדרש ניכר מה באמת חשוב, בתוך בית המדרש ניכרת העוצמה של "הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה", רואים מול העיניים את התכלית האמיתית שבשבילה נוצרת, העולם הזה מתגמד וכבר אין היצר הרע גדול ומפחיד כל כך.

ואלה יעמדו על הברכה

עידו בן רחל

גיל בן אסנת

טל בן מדי

אליהו בן סאלמה

ורד בת יסמין

איל בן יסמין

שילה בן נטלי חיה

ימיהו בן ויקטוריה

מאיר בן מדי

יונתן חביב בן אסתר

לתרומות והנצחות

03-5520004

מרדכי בן נטלי חיה

נייב בן משה

פריטים טמונים - פרשת ויגש

בתמונה מסתתרים 15 פריטים מתקופת מלכות יוסף, הגעת יעקב והשבטים למצרים, ושנות השבע שהחלו בזכות יעקב.
האם תצליחו למצוא את כל הפריטים מפרשת ויגש החבויים בתמונה?

הפריטים שעליכם לחפש:

1. אלומות חיטה - סמל לשפע ולחלוקה.
2. גרגרי חיטה - להכנת קמח ולחם.
3. גמלים - כלי תחבורה של בני יעקב למצרים.
4. חמור - כלי תחבורה והובלת סחורה.
5. כדים - כלי אחסון למזון נוזלים.
6. דלי - כלי לאיסוף מים או מזון.
7. שק - כלי נשיאה ואחסון תבואה.
8. ארגז - כלי אחסון נוסף.
9. שולחן - מקום הכנת סעודה או חלוקת מזון.
10. חותם שעווה - סמל סמכות של יוסף במצרים.
11. מטבעות - כסף ששימש במסחר.
12. חבית - אחסון נוזלים.
13. קערה - כלי מזון.
14. סכין - לחיתוך מזון.
15. מזלג - כלי סעודה.

האם תצליחו לגלות את כולם? בהצלחה!

מצא את ההבדלים

וַיֵּרָא אֶת הָעֶגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לָשֵׂאת אֹתוֹ וְתַחֲיֵי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם.
בין שתי התמונות משהו השתנה... מצאו 15 הבדלים וגלו מה שונה!

יש לכם פתרון? הזדמנות לזכות בפרסים מפתיעים! - שלחו את התשובות הנכונות למייל Office@mrbs.co.il
או לפקס 077-4701119 והיכנסו להגרלה-בהצלחה!

דברי תורה

דברי תורה
דרך אודו של הרשב"י
בזוהר הקדוש

פרשת ויגש

משתדל להתעלות בעבודת ה', רק הקב"ה יודע כל תעלומות, הוא אשר יודע לבחון לבות וכליות, וכמו שכתוב באבות דרבי נתן "גדול אחד בצער יותר ממאה שלא בצער" ובעולם הזה אין אנחנו יודעים מי עושה יותר בצער, שעל העושה בצער נאמר שמעלתו גדולה פי מאה מחבירו.

וזו הבחינה שיהודה ויוסף יהיו יחד כמ"ש בהפטרות היינו גם הנופלים ושבים בתשובה וגם השלמים ביראתם שאין להם נפילות בעבודת ה' כיוסף היו יחדיו ויאהבו אחד את חבירו באהבת עולם, אזי תזרח אור הגאולה של חיבור יהודה ויוסף. כמובן שאין בדברים אלו אמירה שאדם צריך להתחבר לאנשים שפחותים ממדרגתו בעבודת ה', אלא שצריך להיזהר לא לזלזל בהם ולהקדים להם לשלום ולכבוד, ולא יאמר בליבו אם אקדים להם שלום ילמדו בני הקטנים ללמוד ממעשיהם הרעים שבזמן נפילתם וכיוצא בזה, אלא יכבדו כראוי ואת בניו ילמד שאף שסובר שאותם הנזכרים עדיין אינם שלמים מספיק בעבודת ה', מ"מ ראוי להקדים להם שלום ולכבוד ויש ללמוד רק מהדברים הטובים שבהם ולא ממעשיהם הנמוכים והבלתי רצויים, (שהרי אמרו שרבי יוחנן היה מקדים שלום לכל אדם ואפילו לגוי ויש להאריך) ובזה יקנה בלב בניו, גם את מידת אהבת ישראל בצורה נאותה, בלא לוותר על קוצו של יוד בהתעלותם. וידוע שכאשר עושים את רצון ה' באמת ובתמים, הקב"ה לא ימנע טוב להולכים בתמים, ויזכה ה' את אותו אדם שכל בניו ילכו בדרכי ה' כפי שציונו בתורתו הקדושה.

ולכן הכלל העולה הוא שלפני הנסיון צריך האדם מסירות נפש של יוסף, ואם חלילה נפל בעבודת ה' אז יהיה בחינת משיח בן דוד שלא יתייאש. והגאולה האחרונה בב"א תהיה על ידי משיח בן דוד, לפי שהי"ת פעמים מוביל לנפילה לצורך עליה גדולה, וכמו שאמר עט"ר מרן שליט"א בשם מוהר"ן זלה"ה על אותו גר שבא לשמאי ובקש שילמדו את כל התורה על רגל אחת, דהיינו בלא הליכה על ב' רגלים שמרים ומוריד את רגליו, דהיינו בלא עליות וירידות בעבודת ה' אלא על רגל אחת בלא נפילות בעבודה, ודחפו שמאי באמת הבניין, ואילו הלל אמר לו מאן דעלך שאני לחברך לא תעביד, דהיינו כמו שאם משהו אחר נפל בעבודת ה' וירד לתהומות, ובכח עלייתו בתשובה שלימה העלה גם את הניצוץ שלך ושל אחרים לעוררם לשוב בתשובה, כך גם כל אדם פעמים שיש לו בחינות של ירידה בכדי שכאשר יעלה אזי יעלה ניצוצות של נשמות אשר קשורים אליו. וכבר מבואר בדברי רבינו תם שיש ימי שנאה וימי אהבה ויש להאריך בזה.

"דבר אליהם, פה-אמר אדני יהוה: הנה אני לקח את-עץ יוסף, אשר ביד אפרים, ושבטי ישראל חביריו, ונתתי אותם עלי-את עץ יהודה; ועשיתם לעץ אחד, והיו אחד ביד." (יחזקאל לו) והיינו שאחדות הדעת ושלמותו שזהו סוד הגאולה תלוי בזה שיש לכל יהודי את ב' סוגי כוחות אלו.

וצריך לדעת שיש בדבר זה עוד עניין גדול והוא שפעמים גם הנפילה היא עניין של עבודת ה' לפי שהקב"ה צריך בעולם את ב' הבחינות והם משלימות אחת את חברתה, ואף שכל יהודי מחוייב לא לעבור על דברי ה' ויש לו את האפשרות להימנע מלעבור על רצון בוראו ע"י שיתגבר על יצרו הרע, אבל אדם שנפל בנסיון אם לאחמ"כ יזכה באמת לשוב בתשובה שלימה הרי הוא לטובה, וכמו שאמרו חז"ל ש"ע"י תשובה מאהבה הזדונות נהפכות לזכויות, ויש להבין כיצד יתכן דבר זה שעל ידי תשובה מאהבה זדונות יתהפכו לזכויות, אלא צריך לדעת שלהגיע למדרגה של תשובה אחרי הנפילה הוא דבר קשה ביותר וצריך לעבור הרבה משברים וצער עד שיוזכה להתקרב שוב אל ה', וכאשר מסגף עצמו בדרך ישרה ומרבה בלימוד וקיום התורה ונזהר לשומרה עפ"י מידותיה הטהורות כלומר נזהר לא לעשות חומרות שאינם מוכרחות על חשבון אחרים שכידוע שדבר זה הוא סגולה לחיזוק המידות הרעות בר מינן, אלא נזהר ברגישות יתר לזולת. בדרך זו הרי הוא מראה את כבוד מלכו של עולם כמה צריך להצטער ולהרגיש שפלות כאשר ממרים את פי המלך, ועל ידי שפלותו ה"ז מרבה את כבוד המלך, ובזה נהפכים זדונותיו לזכויות.

ויש ללמוד מכאן שפעמים ישנם אנשים שזכו לעבוד את ה' ללא נפילות בעבודה, לפי שזכו לחיות כל ימיהם על התורה ועל העבודה, אולם צריכים הם לדעת לא לזלזל באותם השבים אל ה', גם בעת שעדיין יש להם נפילות בעבודת ה', לפי שהנפילות שלהם הם חלק מהתיקון שלהם וגם של הצדיקים עצמם, כי כל ישראל הרי הם כגוף אחד, וכמו שאמרו חז"ל "אל תדון את האדם עד שתגיע למקומו" והיינו כאשר רוצה אדם לדון את חברו לכף זכות, צריך להכניס את עצמו במקום האדם שעומד מולו ולומר, אילו הייתי אני עם אותם תכונות מולדות שיש באדם שמולי, והייתי חי בחברה ובמשפחה כמו של אדם זה, האם הייתי מתנהג בצורה אחרת? כאשר מחשבן זאת עם דעת נכונה יבין שלעולם אינו יכול לשפוט את חברו, שהרי ודאי חברו רוצה לשנות את עצמו לטובה, אולם כיון שהוא מוגבל לפי תכונותיו והסתגלויותיו קשה לו להשתנות, ואת גודל המאמץ שכל אחד

ויגש אליו יהודה ויאמר כי אדוני וכו' במדרש רבה (צג ב) דרשו על עניין מלחמת יהודה ויוסף את הפסוק שבתהלים (פרק מח ה) "כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו", ובפשטות דברי המדרש מובן ש'המלכים' הם יהודה שהיה מלך האחים, ויוסף שהיה מלך מצרים, וכמובן שיש כאן ב' סוגי מלכויות בעולם הזה, אולם צריך לדעת שכל שינוי בעולם הזה כנגדו יש את השינוי המקביל בעולם העליון והרוחני של הדבר.

השינוי בן מלכות יהודה למלכות יוסף הוא שהם ב' סוגי המשיחים של עם ישראל משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. וההפרש בן ב' המשיחים הקדושים הללו הוא הבדל בין סוגי עבודת ה' שיש לצדיקים לנהוג בהם, וכפי שידוע שהבחינה של משיח בן יוסף הוא תיקון הגבורות להתגבר נגד יצה"ר, בבחינת "איזהו גיבור הכובש את יצרו" וכמו שמצינו שיוסף הצדיק התגבר על יצרו בכל תוקף ועמלם לא חטא, ומכח התגבורות זו נתן לכל עם ישראל את שורש ההתגבורות על היצר הרע. וכמו שמצינו שכתוב במדרש ויקרא רבה (פרשה ל"ב, סימן ה') שבזכות יוסף שעמד בניסיון, נגדו כל ישראל בעירות, ונמצא שיוסף הצדיק היה היסוד והגורם לנתינת התורה לישראל. וכן הוא בזוהר הקדוש (מקץ, דף קצ"ג ע"ב) מובא שיוסף הצדיק נקרא "חי עלמין" בזכות שמירת הקדושה, והשפעתו נמשכה על כלל ישראל. ויעניין עוד בשיר השירים רבה

ואילו יהודה הוא בחינה של מלכות שהרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא וזה הוא חלק מהמציאות, ולכן גם יהודה וגם דוד הם סמל של "לא להתייאש" אף אחרי מה שאצל ה' נחשב למעידה. וזה בחינת מה שכתוב במס' ע"ז (דף ד עמוד ב) לא נכשל דוד אלא ללמד תשובה לכל יחיד וכו', כי נפילתי קמתי ואף שבפועל לא חטא, וזה כח האמת של ההתחזקות גם לאחר הנפילה.

ואף שבחינות אלו מנוגדות כביכול, שהרי בבחינת הגבורות האדם מתגבר על היצה"ר וממילא אין מצב של נפילות וכו', מ"מ כל אדם צריך את ב' בחינות אלו וזוהי בחינת השלמות בין יוסף ליהודה שאז נתקן הדעת של האדם כשיש מיוזג נכון בין ב' סוגי העבודות, ולכן אדם צריך שיהיה לו את ב' הכוחות הללו של מסירות נפש מצד יוסף, ולא להתייאש מצד דוד.

בהפטרות השבוע נאמר ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתב עליו ליהודה ולבני ישראל חברו חברו ולקח עץ אחד וכתב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חברו חברו. וקרב אתם אחד אל אחד לך לעץ אחד והיו לאחדים בידך. וכאשר יאמרו אליך בני עמך לאמר הלא תגיד לנו מה אלה לך:

החל מהשבוע הבא לאחר פרשת ויחי מתחילים ימי השובבי"ם הקדושים
ובמידי שנה יערכו תיקוני עונות בישיבתנו הקדושה
לפרטים 03-5520004

מערכת התענית בימי השובבי"ם

הנה מי הוא זה אשר לבו בלב הארי ולא ירתע ויאחזנו פלצות על גדל חטאתו בקל זיע שניא. וידוע שהחטא הוא פגם וחלדה ופתם בנפש, וכשהיא בטנופה ובכתמה, אינה יכולה להשיג שלמות האמת, והעון נעשה מסך מכדיל בינה לבין קונה. שנאמר: כי אם עונתיכם מכדלים בינכם לבין אלהיכם. וכדי לתקנה, צריך שיקבל עליו תענית שק ואפר בפיה הספר על גדל עונו. וכאשר יסתכל השב במעשיות הנזכרים בגמרא מחכמים שהיו מתענים במה וכמה תעניות וסגופים, ויראה שהיה הדבר בלי צורך כ"כ, יבין אז ערך התענית לנפשו.

אמר רבי יהודה מתוך תעניתו של האדם, מחלישין איבריו וגובר האש, ובאותה שעה צריך להקריב חלבו ודמו באותה האש והיא הנקראת מזבח פפרה. והינו דרבי אלעזר פד הוה יתיב בתעניתו הוה מצליח ואומר: גלוי וידוע לפניך ה' אלוקי ואלוקי אבותי, שהקרבתי לפניך חלבי ודמי והרתחתי אותם בחמימות חלשת גופי. יה"ר מלפניך שיהא הריח העולה מפי בשעה זו פריח העולה מן הקרבן באש המזבח, ותירצני.

יסוד הדבר: ובחי אלקים רוח נשברה, כי בזה נשבר החושך שהוא יצר הרע ובזמן שאדם משבר רוחו ואיבריו לפני ה', אומר הכתוב: "לאמר לאסורים צאו ולאשר בחשך הגלוי". וכעשותו תשובה ותענית בכל לבו כמו שכתוב בדניאל: ויאמר אלי אל תירא דניאל, כי מן היום הראשון אשר נתת את לבך להבין ולהתענות לפני אלהיך נשמעו דבריך. **מובא** בספרי החסידים וז"ל: ראה כמה תעניות וצומות ובכיות ותחנונים, אדם עושה לבנו החולה, כי נפשו מרה עליו וכ"ש שהיה לו לעשות בעשותו דבר עברה. עכ"ל.

המגיד אמר למרן מהר"י קארו זצוק"ל: כמה חשובים ימי השובבי"ם וכדאי לעשות בהם תשובה ולצום ואם אינו יכול לצום שיזהר מלהשביע עצמו במאכל ומשתה "כי האמת שתענית בשבעות אלו (שובבי"ם ת"ת) הוא חשוב ומקובל ומרוצה מאד. (מגיד מושרים, פרשת בשלח)

כתב מו"ר הבן איש חי זצוק"ל וז"ל: ודע כי בימי השובבי"ם אלו צריך אתה לסגל תורה ומצוות ומעשים טובים ולהרבות מצות הצדקה ובפרט בימי התענית הנזכר.

בספר שומרי אמונים כתב וז"ל: "ימי השובבי"ם הם כמו עשרת ימי תשובה והוא זמן שמקבל השי"ת התפילה בבחינת כמו עשרת ימי תשובה והנה כלל ענין שובבי"ם הוא לתקן את המידות..."

ועוד כתוב בשם הרב עטרת ישראל: שימי השובבי"ם הם כמו עשרת ימי תשובה ועל ידי התשובה מתקנים את הפגם ממש עד שמתבטל הקטיגור. וכתב הגאון החיד"א זיע"א: "ימי השובבי"ם ועו הדרם מה נאמנו עד מאוד".

ובספר פני שאול לרבי אבא שאול חדאד זצ"ל כתב וז"ל: "ימי השובבי"ם התשובה בהם גדולה ויקרה מאוד וימצא השב עזר כנגדו שמסייעים אותו מן השמים".

וכתב בדרשות חת"ס (דף ק:) שמפני שאבותינו לא השלימו את התיקון בת' שנה, והוצרכו לצאת קודם שלא ישקעו בשער הג' של הטומאה, לכן נשאר לדורות הבאים לתקן מה שחסר או בתיקון אבותינו במצרים. והזמן לתיקון מתעורר בכל שנה בפ' שמות כשקוראים בתורה את השעבוד, אז הקריאה מעוררת הזמן, כי אז הזמן המסוגל לתקן הנשמות.